

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Bakalářská práce

Magdalena Ulmanová

Nástroje budování knihovního fondu v Městské knihovně

v Praze

(případová studie)

The tools for building the collection in the Municipal Library of Prague

(The case study)

Praha 2017

Vedoucí práce: PhDr. Radka Římanová, Ph.D.

Poděkování

Děkuji PhDr. Radce Římanové, PhD za odborné vedení, cenné rady i trpělivost při vedení práce. Také bych ráda poděkovala mnoha kolegům z Městské knihovny v Praze za to, že byli ochotni podělit se se mnou o své odborné pracovní znalosti a zkušenosti.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci Nástroje budování knihovního fondu v Městské knihovně v Praze vypracovala samostatně. Použité prameny jsou v textu označeny a uvedeny v seznamu literatury.

V Praze, dne 27. července 2017

.....

Magdalena Ulmanová

Klíčová slova (česky)

Městská knihovna v Praze – budování knihovního fondu – akviziční strategie – profilování knihovního fondu – vyřazování dokumentů

Keywords (anglicky)

Municipal Library of Prague – collection development – acquisition strategy – library collection profile – document weeding

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je představit nástroje, postupy a agendy, které slouží k budování knihovního fondu v Městské knihovně v Praze (dále i MKP) a jejich vzájemné vztahy. Práci tvoří pět kapitol a přílohová část. Objasněny jsou některé interní termíny používané pouze v MKP. Dále je charakterizována Městská knihovna v Praze a její stručná historie. Popsány jsou procesy, které probíhají v odděleních akvizice a správy knihovních fondů (nákup, dokupování, vyřazování). Větší pozornost je věnována tzv. atraktivnímu fondu, jeho charakteristice, nákupu, vyřazování a výpůjčkám a na vybraném vzorku atraktivního fondu dokládá použití nástrojů k budování fondu. Uvedeny jsou možnosti inovace v oblasti budování fondu v Městské knihovně v Praze.

Abstract

The goal of this bachelor thesis is to introduce tools, practices, and agendas used to build the library collection of the Municipal Library of Prague (further also MLP) and their relations. The thesis consists of six chapters and appendices. It includes the explanation of some internal terms used only in MLP. Later, the characterization and a brief history of the Municipal Library of Prague are exposed. The thesis also describes the processes taking place in the departments of acquisitions and library collections maintenance (purchase, resupply, displacement). More attention is given to the so-called attractive collection, its characterization, purchase, displacement, and lending, and selected sample of the attractive collection is used to show the function of the tools to build the collection. The thesis concludes with the possibilities of innovations in the field of building the collections in the Municipal Library of Prague.

Obsah	
Předmluva	8
1 Úvod	9
1.1 Budování knihovního fondu ve veřejných knihovnách.....	9
1.2 Základní pojmy budování knihovního fondu (terminologické vymezení).....	9
1.2.1 Odborné termíny.....	9
1.2.2 Vlastní termíny	11
1.2.3 Specifické termíny pro procesy MKP	11
2 MKP a její knihovní fond	17
2.1 Charakteristika MKP.....	17
2.2 Historie MKP (zejména z pohledu knihovního fondu)	17
2.3 Přehled knihovního fondu	20
2.4 Typy a třídění knihovního fondu v MKP	22
2.4.1 Třídění dle fyzické formy.....	22
2.4.2 Třídění beletrie dle námětu	22
2.4.3 Třídění naučné literatury dle specifikace	23
2.4.4 Třídění dle režimu zpřístupnění.....	23
3 Akvizice v MKP	23
3.1 Nákupní komise	24
3.2 Povinný výtisk	24
3.3 Dokupy a dezideráta v MKP.....	25
3.4 Dary v MKP.....	26
3.5 Profilace knihovního fondu v MKP	26
4 Vyřazování knihovního fondu v MKP	27
4.1 Oddělení správy knihovních fondů	27
4.2 Akce kapacity	28
4.3 Vyřazování tzv. maloobrátkového fondu v MKP	29
4.4 Centralizovaný sklad Jeneč	30

5 Související procesy a nástroje při budování knihovního fondu	31
5.1 Práce s knihovním fondem na pobočkách MKP	31
5.2 Technické zpracování	32
5.3 Pomocné moduly a nástroje	32
6 Atraktivní knihovní fond v MKP	34
6.1 Atraktivní fond – výzkum	36
6.2 Výzkumná otázka a kritéria pro výzkum	36
7 Závěr	43
Seznam použité literatury	44
Seznam zkratk	46
Seznam obrázků	46
Seznam příloh.....	46
Přílohy.....	47

Předmluva

Předkládaná bakalářská práce pojednává o budování knihovních fondů v Městské knihovně v Praze (dále i MKP). Toto téma jsem zvolila proto, že se pracovně knihovnímu fondu v MKP věnuji více než patnáct let, posledních pět let v nově vzniklém oddělení správy knihovních fondů (dále i SKF). K náplni oddělení patří především vyřazování knihovního fondu, revize knihovního fondu, spolupráce s oddělením akvizice při řešení deziderát a spolupráce na profilování knihovního fondu.

Práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola objasňuje některé odborné a specifické termíny převážně z oblasti knihovních fondů používané v MKP. Druhá kapitola přináší stručný pohled do historie MKP a soustředí se zejména na fakta o knihovním fondu. Ve třetí kapitole je představena akvizice knihovního fondu v MKP. Čtvrtá kapitola seznamuje s vyřazováním knihovního fondu a některými dalšími procesy probíhajícími v odboru knihovních fondů (zejména v oddělení akvizice a správy knihovních fondů). Pátá kapitola seznamuje s vybranými souvisejícími procesy a nástroji týkajícími se knihovního fondu. Závěrečná šestá kapitola se zaměřuje na atraktivní fond, jeho charakteristiku a výpůjčky, na vybraném vzorku atraktivního fondu dokládá trend výpůjček v průběhu pěti let, shrnuje poznatky a navrhuje konkrétní změny v práci s knihovním fondem.

Cílem práce je popsat agendy, nástroje, procesy, postupy používané při práci s knihovním fondem, na vzorku atraktivního fondu doložit jejich provázanost a nalézt případné možné vylepšení postupů v pracovních agendách.

Z povahy práce vyplývá, že většina použitých zdrojů je spíše šedá literatura vznikající jako dokumentace procesů v MKP. Jedná se o články ze služebního intranetu, metodické pokyny, rozborů hospodaření či prezentace.

1 Úvod

1.1 Budování knihovního fondu ve veřejných knihovnách

Budování knihovního fondu je soubor činností a procesů, které vedou ke tvorbě skladby knihovního fondu knihovny. Jedná se o vstupní akviziční procesy, agendu revizí a proces vyřazování dokumentů. Úzce s ním také souvisí nabízení knihovního fondu knihovníky v provozech, propagace fondu a knihoven na knihovních webech, prostřednictvím newsletterů, sociálních sítí apod. Vše se děje s ohledem na zaměření a profil knihovny.

„Na jedné straně jsou kvalitní fondy s trvalou hodnotou, které jsou však spíše archivní záležitostí, a na straně druhé populární a čtenáři žádaná literatura krátkodobého charakteru. Ať se nám to líbí, nebo ne, i my se musíme chovat „tržně“ a preferovat knihy žádané a čtené, které nám tzv. udělají výpůjčky. Můžeme při tom využít i jiné zdroje, např. dary od čtenářů – přečtené časopisy a ženská literatura. Nesmíme však zapomínat na nákup regionální literatury, která je ve fondech místních knihoven nezastupitelná a na populárně-naučnou literaturu dle zájmu čtenářů příslušné knihovny. I malá knihovna by měla mít k dispozici základní encyklopedie, které na rozdíl od internetu poskytují ověřené informace.“¹

1.2 Základní pojmy budování knihovního fondu (terminologické vymezení)

1.2.1 Odborné termíny

Knihovní fond

„Odborně knihovnický zpracovaná, uložená a zpřístupňovaná sbírka knihovních jednotek v určité knihovně.“²

„Cílevědomě, plánovitě vytvářený a organizovaný soubor dokumentů a selekčního aparátu – přístupových cest“.³

¹ BLAŽKOVÁ, Božena. Inspirace pro vaše nákupy. *Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás* [online]. Hradec Králové: Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, 2010, **20 (2010)** (Číslo 2) [cit. 2017-07-30]. Dostupné z: http://www.svkhk.cz/SVKHK/u-nas-pdf_archiv/1170.pdf

² VODIČKOVÁ, Hana a CEJPEK, Jiří. *Terminologický slovník knihovnický a bibliografický*. 1. vydání. Praha: SPN, 1965. 119, [1] s. Edice Ústř. vědecko-met. kabinetu knihovnictví. Publikace státních věd. knihoven.

³ STÖCKLOVÁ, Anna. *Organizace a ochrana knihovního fondu*. Praha: Ústav informačních studií a knihovnictví, 2008. s. 3.

Budování knihovního fondu

„Komplexní soubor průběžných činností, při nichž dochází k doplňování knihovního fondu, vstupnímu zpracování dokumentů, revizi knihovního fondu a vyřazování dokumentů, a to s ohledem na funkce, zaměření a poslání knihovny, obsahovou strukturu jejího fondu (profil knihovního fondu) a na potřeby uživatelů.“⁴

Akvizice

*„Akvizice – **doplňování knihovního fondu**, je jeden z nejdůležitějších procesů knihovnického systému. Na vhodné akviziční politice závisí všechny další procesy v knihovně, které na tuto činnost navazují (katalogizace, organizace fondu), a zejména poskytované služby. Špatně prováděnou akvizici nelze svádět jen na nedostatek financí. Akviziční pracovník musí znát nejen potřeby uživatelů, ale zároveň musí být dobrým ekonomem a vynalézavým pracovníkem, který hledá zdroje pro získávání dokumentů. Měl by dobře znát provoz celé knihovny, složení fondu, zdroje dokumentů, měl by být schopen provádět pečlivou evidenci objednaných a dodaných dokumentů, aby se vyvaroval získání nechtěného duplikátu (kontrola na duplikát). Ve své práci by měl využívat i metod **koordinované akvizice**, k níž bude využívat souborné katalogy a bude provádět akvizici ve spolupráci s nejbližšími knihovnami svého okolí. V současné době se od akvizičního pracovníka též očekává dobrá orientace na internetovém knižním trhu a práce s modulem akvizice v některém z automatizovaných knihovních softwarů“.⁵*

Vyřazování knihovního fondu

Vyřazování knihovních jednotek probíhá převážně ze tří důvodů; vyřazují se dokumenty, které již nejsou v souladu s profilem a záměrem knihovny, dokumenty, které jsou opotřebované či zničené a multiplikáty, které je již možno redukovat.

Vyřazování dokumentů probíhá v souladu s platným knihovním zákonem (Zákon č.257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), novelizace 24. května 2006, poté 1.1.2011 a naposledy 1.7.2012.) Po odsouhlasení odpisu zřizovatelem (popř. MKČR v případě povinných výtisků), jsou vyřazené dokumenty (v dobrém stavu) nabídnuty knihovnám stejného typu, odmítnou-li, knihovnám školním, pokud se nenajde zájemce ani z řad školních knihoven, je možno nabídnout dalším zájemcům.

⁴ VODIČKOVÁ, Hana a CEJPEK, Jiří. *Terminologický slovník knihovnický a bibliografický*. 1. vydání. Praha: SPN, 1965. 119, [1] s. Edice Ústř. vědecko-met. kabinetu knihovnictví. Publikace státních věd. knihoven.

⁵ STÖCKLOVÁ, Anna. *Akvizice*. Praha: Ústav informačních studií a knihovnictví, 2008. s. 2.

1.2.2 Vlastní termíny

Atraktivní knihovní fond

Atraktivním fondem zde míníme knihovní fond žádaný a hojně půjčovaný. A to v režimu absenčním. Zájem lze prokázat výpůjčními statistikami a počtem rezervací. Zájem předpokládaný knihovnou se projevuje v rámci akviziční politiky nákupem většího množství exemplářů od jednoho titulu a mnohdy i zvoleným typem důkladnějšího technického zpracování (volí se zejména u knihovních jednotek s trvalejší hodnotou a knihovních jednotek nákladnějších). Za větší nákup je v rámci MKP považován nákup nad 40 exemplářů od jednoho titulu.

Pro potřeby této práce považujeme za atraktivní ten titul, který má ročně 10 a více výpůjček⁶ v přepočtu na jeden svazek. Při stanovení tohoto čísla bereme v potaz převážně prodlouženou letní dvojnásobnou (dvouměsíční) výpůjční lhůtu a případné stále častěji využívané rezervace s dovozem, které však mohou „zdržet“ knihovní jednotku na cestě ke čtenáři až o jeden týden.

1.2.3 Specifické termíny pro procesy MKP

MKP používá pro určité procesy, agendy či úkony své vlastní pojmenování. Některé z nich pro jejich souvislost s tématem zde uvádíme.

Jeden fond

Před automatizací se realizovaly výpůjčky knihovních jednotek prostřednictvím papírového výpůjčního protokolu se čtenářskými sáčky a papírovými legitimacemi. Jedna čtenářská legitimace platila vždy pro jednu pobočku sítě MKP. Výpůjčky z jiných poboček se uskutečňovaly neformálně, např. po telefonické dohodě mezi knihovníky. Někteří čtenáři měli legitimace vystavené v několika pobočkách s několika zaplacenými ročními známkami. Od zautomatizování celé sítě používají všechny pobočky AKS Koniáš, který byl vyvinut oddělením informačních technologií přímo na míru Městské knihovny v Praze. (Jedním z příčin, proč šla MKP cestou vlastního knihovního systému, byla odůvodněná pochybnost, že komerční systém by nedokázal obhospodařit několik desítek poboček a zajistit provázanost procesů mezi tolika stanicemi, což je v republikovém měřítku specifikum MKP.) AKS Koniáš zaručil možnost provázání agend, aby každá zautomatizovaná pobočka „viděla“ evidovaný i právě přítomný knihovní fond svůj i ostatních také již automatizovaných poboček.

⁶ Jedna výpůjčka má lhůtu 28 dní.

Možnost jednotného pohledu na knihovní fond se s automatizací rozšiřuje z oblasti doplňování fondů i do oblasti služeb. Výpůjční protokol je přenesen do počítačů v online režimu. Je možno získat aktuální přehled o výpůjčkách dokumentů. Od počátku procesu automatizace si lze půjčovat knihy v celé knihovní síti. Jedna legitimace opravňuje čtenáře k půjčování knih ve kterékoli automatizované pobočce, na které je třeba je také vrátit. Tou dobou však již vznikají reálné úvahy i o vracení ve kterékoli pobočce. Tato služba se zavádí na konci roku 2009 mezi knihovníky známá pod názvem vracení všude neboli „všudevrac“, viz níže. Všechny tyto kroky vedou k úvahám o jednom knihovním fondu. Profilace a budování knihovního fondu doposud spočívala nejvíce na jednotlivých pobočkách (potažmo na obvodních knihovnách, které je vedou) či jednotlivých specializovaných úsecích. Od okamžiku propojení jedním automatizovaným systémem MKP přestává klást důraz na profilaci knihovního fondu jednotlivých poboček a začíná přenášet pozornost ke knihovnímu fondu jako celku. A tak se ve všech agendách knihovny začíná uplatňovat jednotný pohled a jednotný přístup ke knihovnímu fondu. O fondu MKP se začíná hovořit jako o „jednom fondu“.

Vracení všude - všudevrac

Automatizace poboček otevřela dveře nejen půjčování, ale i vracení kdekoli. Dne 1. 12. 2009 byla spuštěna dlouho plánovaná služba „vracení všude“. Nejprve, od září do října roku 2009 bylo umožněno vracet knihovní jednotky vypůjčené kdekoli v Ústřední knihovně a v Dejvicích. V prosinci už byly připojeny všechny zbývající knihovny. Služba, která je tak oblíbená mezi čtenáři, na knihovnu klade vyšší personální, logistické i finanční nároky. Kromě posílení expedičního pracoviště o další pracovní sílu, a především získáním účelové dotace od zřizovatele, se dále zvažovaly jiné možnosti, které by novou službu pomohly co nejlépe zapracovat do stávajících procesů knihovny. Vracené knihovní jednotky se nejprve převážely zpět do svých domovských poboček. Zároveň se již od počátku promýšlely způsoby, jak množství převozů snížit. Nasnadě bylo poskytnout možnost čtenářům pobočky, ve které se „cizí“ svazek (evidenčně příslušný jiné pobočce) vrátil, si jej na místě hned vypůjčit. Kromě snížení množství převozů by taková možnost znamenala i lépe využít knihovní fond, zkrátila by se doba, kdy knihovní fond cestuje a je nedostupný. V únoru 2010 tedy přistoupila MKP k takzvanému „těkání“ – pilotnímu procesu v rámci služby „všudevrac“. Bylo vybráno a viditelně označeno 20 000 svazků z okruhu dospělé často půjčované beletrie, u kterých bylo rozhodnuto o tom, že se nebudou převážet zpět na svou domovskou pobočku a sledoval se jejich pohyb. V květnu se přistoupilo k těkání celé beletrie kromě dílové literatury. Tím se snížilo množství převáženého knihovního fondu cca o 40 %. Tuto část služby však od počátku provázela skepse mnoha knihovníků, kteří se obávali, že spolu s vraceným fondem odplyne vlastní stěžejní fond jejich pobočky a nabídka nebude úplná, resp. nebude taková, jakou byli zvyklí svým čtenářům poskytovat. Opačným hlasem byl názor, že se naopak fond dané pobočky obohatí o tituly, které by se jinak do jejího fondu stěží dostaly. Rok na to, v květnu 2011 se přistupuje k těkání naučné literatury. Z těkání jsou vyjmuty fondy specializovaných útvarů (fond artotéky, divadelního úseku, hudebního úseku), knihovní fondy mobilních služeb (bibliobusů), regionálních výměnných souborů, část skladového fondu ÚK a fond periodik. Pokud jsou však knihovnickými jednotkami s absenčním režimem, vztahuje se na ně, stejně jako na těkavky, rezervace s dovozem. Čtenáři mohou požádat o doručení na vybranou pobočku i netěkavou knihovní jednotku. Od května 2011 má tedy každý registrovaný čtenář možnost vypůjčenou absenční knihovní jednotku (vyjma deskových her) vrátit (a samozřejmě také si vypůjčit) na kterékoli z poboček MKP.⁷

⁷ TYSLOVÁ, Šárka. *Zpráva o všudevracení 2016*. In: www.mlp.cz [online]. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Zpráva_o_všudevracení_2016

Realokační algoritmy (realokace)

Pro lepší rozmístění a využití svazků v knihovní síti byl vyvinut pomocný nástroj realokace. Na pobočce, která má přeplněnou kapacitu v určité lokaci (určité oblasti knihovního fondu; beletrii, oboru v naučné literatuře, ...), vybere knihovník prostřednictvím pomocného modulu realokace svazky, které se na dané pobočce dlouhodobě nepůjčují, a odešle je na jinou pobočku, kde není zastoupen ani jeden exemplář od daného titulu a v kapacitě pobočky je pro realokované svazky místo. Svazky musí splňovat podmínku, že jsou na původní pobočce bez výpůjčky déle než tři měsíce, ale méně než dva roky. (Svazky, které se nepůjčily více než dva roky, už spadají do oblasti tzv. maloobrátkového fondu.) Realokace se provádí podle lokací, knihovník může zvolit počet knih a dále i další parametry; záhlaví, signaturu, deskriptor nebo OCH (obsahová charakteristika). Vybraným svazkům pak je přidělena v Koniáši lokace „realokace“ a jsou odeslány do úseku expedice na Mariánském náměstí, kde jim program "rozciz" aktualizuje přijímací pobočku, na kterou jsou pak odeslány.⁸

Těkání

„Pohyb“ knihovních jednotek mezi pobočkami na základě služby vracení všude, tzv. všudevracu. Knihovní jednotka, která původně evidenčně patřila jedné pobočce, po vrácení čtenářem na jiné pobočce získává její evidenční příslušnost a není převážena na původní pobočku. Těkání se týká většiny knihovního fondu. Podstatnou výjimku tvoří knihovní fond specializovaných úseků.

Netěkavka

Knihovní jednotka, která se vždy převáží zpět do své původní evidenční pobočky (např. časopisy a knihovní fond specializovaných útvarů: divadelní, hudební, pragensijní úsek, artotéka) a nepodléhá těkání. Kolekce specializovaných fondů tak zůstává na jednom místě a pohybuje se pouze její absenčně přístupná část a to jen v případě, když si čtenář zadá rezervaci s dovozem (viz níže) na jinou pobočku. I tak se knihovní jednotka specializovaného úseku odváží po vrácení čtenářem zpět do svého domovského útvaru.

⁸ 2015 08 MP Pokyny vsudevraceni tekani. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. Praha: Městská knihovna v Praze, 2015 [cit.2017/05/14]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/2015_08_MP_Pokyny_vsudevraceni_tekani#Popis_modulu_Realokace_s_vazk.C5.AF_ve_VYP

Rezervace s dovozem

Služba registrovaným čtenářům – dovoz rezervované knihovní jednotky na pobočku, kterou si čtenář zvolí, služba je zpoplatněna 10 korunami za knihovní jednotku. A je postupem času stále více využívána.

MOF – maloobrátkový fond

V roce 2010 přistoupila MKP v rámci svých dlouhodobých strategických cílů týkajících se budování knihovního fondu k vytvoření čtvrtého typu knihovního fondu. Vedle fondu univerzálního, fondu konzervačního a fondu historických tisků vzniká tzv. maloobrátkový knihovní fond (dále i MOF). Vytvoření a redukce maloobrátkového fondu sledovalo cíle aktualizace knihovního fondu a zvýšení jeho atraktivity pro čtenáře i řešení kapacitní přeplněnosti poboček.

„Fondy jsou doplňkem služeb a nelze na ně pohlížet jako na samoúčelné, pokud není jejich hlavním cílem uchování a konzervace zdrojů pro budoucí generace. Rozsáhlé fondy neznamenají totéž co dobré fondy, zvláště v dnešním digitálním světě. Důležitější než velikost fondů je jejich význam pro uspokojování potřeb místní komunity.“⁹

Praktická práce s maloobrátkovým fondem byla zahájena v roce 2010 celoknihovní akcí, kdy byly svezeny do dvou specializovaných skladů ty svazky, které se tři a více let nepůjčily. Se svazky se nadále pracovalo následně; byly vyřazeny multiplikáty a svazky v nejlepším stavu byly zařazeny ve skladech na regály v počtu jednoho až tří svazků od jednoho titulu (dle kvality titulu a profilu MKP). První celoknihovní práce s maloobrátkovým fondem byla ukončena v roce 2011, kdy byl svezенý a zredukovaný fond zpřístupněn prostřednictvím obou specializovaných skladů (naučná literatura při pobočce Školská a fond beletrie ve skladu pobočky Dům čtení). Kapacita obou skladů činí asi 45 000 svazků a při akci jimi prošlo téměř 170 000 svazků.

Od roku 2011 se práce s maloobrátkovým fondem používá jako průběžný nástroj, který může pobočka použít pro přesun či vyřazení nepůjčovaných svazků, i jako nástroj pro

⁹ *Služby veřejných knihoven: směrnice IFLA*. [e-kniha]. K vydání připravily Christie Koontz a Barbara Gubbin. 1. vydání. Praha: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut, 2012. 203 s. ISBN 978-80-7050-620-2. Dostupné z: <https://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/series/147-cs.pdf>

vyřazení multiplikátů při velkých akcích celé MKP. Hranice, která určuje maloobrátkový knihovní fond, je od roku 2011 posunuta na dva a více let nepůjčené svazky.¹⁰

Ležáky – dlouho nepůjčené

Termínem ležáky jsou označovány svazky maloobrátkového fondu, které se více než tři (v roce 2010) a více než dva (od roku 2011) roky nepůjčily. K jejich generování používají pobočky tlačítko „dlouho nepůjčené“ v AKS Koniáš. Po vygenerování svazků, při naplnění pobočky na 90% a více spočítané kapacity, může odeslat pobočka vygenerované maloobrátkové svazky do specializovaných skladů.

Partie a jednotlivka

Rozdělení objednávaných dokumentů akvizicí. Partiemí jsou nazývány tituly, u kterých se objednávají tři a více exemplářů. Ve většině případů se partie zahrnují do seznamů nákupní komise. Jednotlivka (jednotlivost) je titul, od kterého se objednávají maximálně dva exempláře. Na rozdíl od partií jsou jednotlivky věcně zpracovávány zjednodušenou formou.

Dokup

Knihovní fond, který je na základě podnětů knihovníků oddělení správy knihovních fondů i knihovníků v provozech, doplňován do fondu. Na intranetových stránkách MKP je ukládán do tabulky, která je k dispozici oddělení akvizice.

Obsahová charakteristika – OCH

Specifické věcné třídění MKP, které se společně s deskriptory vyvinulo z předmětových hesel. V 90. letech podle nich byly vypracovány hřbetní polepky na knihovní jednotky pro snazší orientaci na volném výběru. (Spolu s nimi byl vytvořen soubor piktogramů, které označují různé žánry beletrie.)

¹⁰Maloobrátkový fond - vznik. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Maloobr%C3%A1tkov%C3%BD_fond_-_vznik

2 MKP a její knihovní fond

2.1 Charakteristika MKP

Městská knihovna v Praze je veřejná univerzální knihovna, která má formu příspěvkové organizace a jejímž zřizovatelem je Magistrát Hlavního Města Prahy. Sídlem MKP je Mariánské náměstí 1/98.

Na titulní stránce svého webu www.mlp.cz je uváděna následujícími slovy.

*„Jsme veřejná **univerzální knihovna**, kterou může využívat **úplně každý**. Naším posláním je získávat, zpracovávat, uchovávat a poskytovat informace, literaturu a další kulturní hodnoty. Zvláštní důraz klademe na služby pro rodiče s dětmi, mládež a studenty, služby seniorům, sociálně slabým a handicapovaným. Jsme tu pro všechny, kteří se chtějí rozvíjet, učit, studovat a bavit se podle vlastního výběru.“¹¹*

Městská knihovna v Praze provozuje v současné době 42 poboček různé velikosti a zaměření po celé Praze včetně dvou pojízdných knihoven, tzv. bibliobusů a jednoho „mini bibliobusu“. Ústřední knihovna jakož i její vedení a řada oddělení zabývajících se zpracováním knihovního fondu sídlí na Mariánském náměstí. Knihovní fond se skládá z více než 2 200 000 svazků, resp. dokumentů. Městská knihovna zve do svých prostor návštěvníky k mnohým akcím; besedám, koncertům, seminářům, workshopům.

2.2 Historie MKP (zejména z pohledu knihovního fondu)

Historie MKP je zpracována v e-knize vydané v roce 2016 Městská knihovna v zrcadle času, v knize je mimo jiné uvedeno následující.¹²

1. července 1891 byla otevřena Veřejná obecní knihovna královského hlavního města Prahy. Její knihovní fond tehdy čítal 3370 svazků. Nejprve sídlila na Zderaze, posléze na rohu Spálené a Purkyňovy ulice. 11. října 1898 se stává tzv. prvním řádně jmenovaným městským knihovníkem Antonín Sova. V tomto roce již dosahuje fond knihovny 24 000 svazků a naléhavě potřebuje nové větší prostory. V roce 1903 se knihovna, tehdy už s 50 000 svazky, stěhuje do prostor na mariánském náměstí, ještě však ne do současné budovy. Antonín Sova ve vedení knihovny usiluje několik let o novou vyhovující budovu, podle jeho návrhu knihovna potřebuje 5 000 m², skladiště s kapacitou 300 000 svazků, a kromě půjčovny i specializované čítárny, knihařskou dílnu, místo pro skladování defektů a duplikátů atd.

¹¹ Městská knihovna v Praze [online]. Praha: Městská knihovna v Praze, 2016 [cit. 2016-11-17]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/o-knihovne/>

¹² ČERMÁKOVÁ, Zdeňka a Jan LUKAVEC. Městská knihovna v zrcadle času (1891–2016) [online]. V MKP 1. vydání. Praha: Městská knihovna v Praze, 2016 [cit. 2017-04-19]. ISBN 978-80-7532-343-9. Dostupné z: https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/28/16/43/mestska_knihovna_v_zrcadle_casu.pdf

22. června 1919 je vydán Zákon o veřejných knihovnách obecních. PhDr. Jan Thon, který se o rok později ujímá funkce ředitele knihovny, intenzivně prosazuje myšlenku na sjednocení pražských knihoven. Ta navazuje na připojení 38 obcí k Velké Praze, které zákonem vstoupilo v platnost 1. 1. 1920. mnoho připojovaných obcí mělo knihovny starší, než byla knihovna „pražská“. V roce 1922 vzniká tzv. Organizační řád knihoven městských v obvodu sjednocené obce Pražské. Knihovna tehdy nese název „Knihovna hl. města Prahy“ a jednotlivé připojené knihovny – pobočky jsou označeny pořadovým číslem a označením obvodu. U připojených knihoven se provádí rekatalogizace knihovního fondu, zřizují se katalogy, je zapotřebí sjednotit signatury a v neposlední řadě centralizovat doplňování a zpracování nakoupeného knihovního fondu. Na konci roku 1922 má knihovna v Ústřední knihovně a připojených 36 pobočkách knihovní fond o 239 980 dokumentech.

Významný předěl v „životě“ knihovny nastává v roce 1923, kdy se rozhodla dozorčí rada Pražské městské pojišťovny darovat knihovně samostatnou nově postavenou budovu. Je jistě pozoruhodné, že již tehdy mezi požadavky na novou budovu ústřední knihovny patřilo, aby se stala nejen místem, kde by si lidé půjčovali knihy a četli si, ale místem, kde by bylo možno poslechnout si přednášku, koncert, prohlédnout výstavu. Soutěž, která byla na projekt vypsána, vyhrál František Roith.¹³ O pět let později, 25. října 1928, byl budova (první budova postavená na míru knihovně v Československu) předána knihovně. Dalším prvenstvím byl tzv. volný výběr – přímý přístup čtenářů ke knihám ve všech odděleních a studovnách kromě půjčovny pro dospělé, kde bylo stále zapotřebí asistence knihovníka. Tou dobou již měla knihovna 50 poboček s fondem od 2 do 19 tisíc svazků.

Knihovna a její fond však jen nevzkvétal. Nastalo několik období, kdy byl knihovní fond masivně vyřazován z ideových důvodů. První vlna vyřazování tohoto typu přišla v období protektorátu. Bylo nařízeno vyřadit literaturu o určitých tématech (28. říjen, Sokol, zednáři, skauting atd.), určité jazykové produkce (anglická a francouzská beletrie) a jmenovitě od určitých autorů (Karel Poláček, Egon Hostovský, František Palacký, Vladislav Vančura atd.), konkrétní díla (Čapkova Válka s mloky, Matka a Bílá nemoc, Raisovi Zapadlí vlastenci atd.) Z knihovny tak byla finálně vyřazena téměř třetina jejího fondu, cca 200 000 knih.

V 50. letech přišla další vlna cenzury, která nesla název „osvobození knihoven od zastaralé a nevhodné četby, zatěžující provoz“. Z knihoven se odstraňovala díla T. G.

13 František Roith (1876-1942) - český architekt, představitel tzv. oficiální pražské architektury v monumentálně akademickém duchu

Masaryka, Ferdinanda Peroutky, Josefa Pekaře a dalších osobností nevyhovujících tehdejšímu režimu. Vyřazeno bylo kolem 140 000 svazků. (Některá prohibita se na krátkou dobu opět vracejí na regály na konci 60. let.)

Roku 1961 se stala součástí Městské knihovny Lidová univerzita vědy, techniky a umění, která posléze začala zajišťovat literární, hudební a jiné akce (večery), výstavy a další kulturní akce.

V roce 1962 vzniklo samostatné oddělení pragensií se studijními místy.

Na začátku 60. let je bilance poboček v Městské knihovně následující; Knihovna je rozčleněna na 10 celků – obvodních knihoven, které mají celkem 54 oddělení pro dospělé čtenáře a 42 oddělení dětských. Knihovní fond tvoří 1 327 254 svazků.

75. výročí (1966) slaví Městská knihovna znovu jako jeden organizační celek (již ne pod správou ONV) stávající z Ústřední knihovny a 10 obvodních knihoven (v čele s ředitelem obvodu), které zahrnují 59 oddělení pro dospělé a 54 oddělení pro děti a 15 oddělení pro mládež. Z názvu knihovny je vypuštěno slovo lidová. V tomto roce také vzniká samostatné oddělení doplňování a zpracování knihovního fondu. Protože se na konci 60. let k Praze připojuje 21 okrajových obcí spolu s místními lidovými knihovnami.

Další ideologická probírka fondu s následným vyřazováním probíhala v době normalizace. Podle Směrnice ministerstva kultury ČSR o zvláštních fondech (č.j. 9695/1972) muselo být vyřazeno 1 700 titulů. Mnoho z děl, která opouštěla regály, bylo už vyřazeno a posléze vráceno v obdobích předchozích cenzur. Definitivně se do fondu vrátily po roce 1989.

Od roku 1975 začíná MKP odebírat povinný výtisk z dokumentů vydaných na území Prahy. V roce 1983 se otevírá další ze sídlištních knihoven, po ústřední knihovně největší (dle počtu knihovního fondu) pobočka na Opatově. Při ní vzniká specializované oddělení, tzv. Artotéka. V jejím fondu se kromě literatury o výtvarném umění nachází řada rámovaných i volných reprodukcí a grafik.

V 90. letech do knihoven postupně vstupuje počítačová technika. V roce 1992 se začínají používat počítače, nejprve off-line, při vedení základních procesů centrálního doplňování, evidence a distribuce knihovního fondu. V druhé polovině 90. let se začíná automatizovat, jako první z poboček, Ústřední knihovna. K jejímu otevření dochází v roce 1998. Postupně jsou automatizovány další pobočky. V roce 2009 se počítače a automatizovaný systém Koniáš dostávají do všech, včetně bibliobusů.

2.3 Přehled knihovního fondu

Městská knihovna v Praze disponuje více než 2 000 000 svazky, které jsou k zapůjčení v prezenčním či absenčním režimu. Těžiště knihovního fondu tvoří univerzální fond beletrie i naučné literatury v tištěné podobě pro všechny věkové kategorie čtenářů. Většina knihovního fondu (cca tři čtvrtiny) je umístěna ve volném výběru. Skladové prostory má z poboček v současné době jen Ústřední knihovna a pobočka Opatov. Všechny příruční sklady i tzv. chráněný fond (knihovní jednotky, které musel zprostředkovat knihovník, ale zpravidla byly viditelně umístěné za výpůjčním pultem), byly postupně zrušeny a knihovní jednotky se přesunuly do volných výběrů, aby se odstranila bariéra mezi čtenářem a knihovním fondem. V současné době se v Ústřední knihovně připravuje v rámci zpracování funkčního modelu ÚK projekt na zpřístupnění části skladů, při kterých by byla vytvořena i režimová místa pro studium.

Knihovní fond 2016¹⁴

počet knihovních jednotek k 31. 12. 2016 z toho:	1.926.343
beletrie (próza a poezie v češtině i jiných jazycích, divadelní hry)	852.523
naučná literatura (v češtině i jiných jazycích)	797.807
kartografické dokumenty (mapy, plány měst, zeměpisné a cestovní atlasy)	7.333
tištěné hudebniny (partitury)	154.092
zvukové nosiče (CD, jazykové učebnice se zvukovými nosiči a tzv. "mluvící knihy" (zvukové nosiče s namluvenými literárními díly)	87.391
audiovizuální dokumenty (DVD s filmy, případně se záznamy divadelních představení)	4.687
obrazové materiály (grafické listy a reprodukce výtvarných děl)	9.690
elektronické dokumenty (multimediální a softwarové nosiče)	830
deskové hry	488
knihovní jednotky nově nakoupených, ale zatím ještě signaturově (tedy i oborově) nezařazených	11.502
exempláře titulů periodik	46.977
přibližný počet knihovních jednotek ve volném výběru	1.447.839
roční přírůstek knihovního fondu v r. 2016, tj. počet nově nakoupených knihovních jednotek	117.785
počet licencovaných elektronických informačních zdrojů, tj. databází , jejichž užití MKP zprostředkovává	13

Obr. č. 1: Struktura knihovního fondu MKP k 31. 12. 2016

¹⁴ MKP v číslech. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-06-18]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Soubor:MKP_v_cislech_2016.xlsx

2.4 Typy a třídění knihovního fondu v MKP

Struktura knihovního fondu je především závislá na druhu a typu knihovny a jejích funkcích, zaměření, cílových čtenářských skupinách, velikosti, atd. Skladba knihovního fondu pak odpovídá zaměření a prioritám knihovny. V neposlední řadě je struktura a velikost knihovního fondu závislá na prostorových možnostech knihovny.¹⁵

Dokumenty obsažené v knihovním fondu lze rozdělovat například dle způsobu získávání (koupě, dar, povinný výtisk), přístupnosti pro čtenáře (volný výběr, knihovní fond zprostředkovaný knihovníkem, např. ze skladu), podle druhu dokumentu (knihy, periodika, hudebniny, audiovizuální či audiální dokumenty, mapy, grafiky a další). V následujících řádcích bychom rádi představili některé skupiny knihovního fondu Městské knihovny v Praze.

2.4.1 Třídění dle fyzické formy

Stále nejpočetnější skupinou, která tvoří knihovní fond veřejných knihoven, i Městské knihovny v Praze, je tradiční tištěný knihovní fond. Může být opatřen přílohami různé povahy; kromě papírových příloh (mapky, plakáty apod.) a CD či DVD, se častěji vyskytují různé předměty (modely, hračky), které mohou upoutat a zvýšit atraktivitu dokumentu. MKP má dále ve svém fondu audiální a audiovizuální záznamy na kompaktních discích, spolu s poptávkou klesá i počet magnetofonových kazet. Specifikem oddělení artotéky jsou, kromě odborné literatury z oblasti výtvarného umění, grafické listy a reprodukce. Skupinou fondu, která se stále rozrůstá, tvoří elektronické dokumenty. Patří mezi ně digitalizované dokumenty zpřístupňované na místě i e-knihy, které sama MKP vydává.

2.4.2 Třídění beletrie dle námětu

Fond dospělé i dětské beletrie MKP je tam, kde je tím poskytována jasná informace, označován piktogramem. V počítačovém systému Koniáš je připojen příslušný deskriptor a na hřbetě je kniha označena samolepkou s piktogramem. Označovány jsou tak některé jasně identifikovatelné žánry; pohádky, sci-fi, fantasy, historická próza, dívčí romány, čtení pro ženy, detektivky, thrillery, humorné knihy, biografická beletrie, mytologie... Dříve byl fond se stejným piktogramem postaven na regály pospolu, nyní je většinou beletrie řazena do jedné abecední řady podle autorů, vedle sebe se tak dostávají různé piktogramy a knihovní jednotky bez piktogramů a piktogramy pomáhají v orientaci v určitém žánru.

¹⁵ STÖCKLOVÁ, Anna. *Organizace a ochrana knihovního fondu*. Praha: Ústav informačních studií a knihovnictví, 2008. s. 5.

2.4.3 Třídění naučné literatury dle specifikace

Městská knihovna v Praze má vlastní systém věcného třídění podle tzv. obsahových charakteristik. Obsahová charakteristika naučné literatury vychází ze základního třídění podle jednotlivých oborů. Základem je písmeno signatury a následuje několikaúrovňová kombinace číslic a písmen. Seznam obsahových charakteristik zahrnuje slovní popis jednotlivých položek. Toto třídění slouží i ke stavění knih na volném výběru. Poněkud jednodušší je třídění do OCHů beletrie, kde pro podrobnější rozřídění slouží tzv. výše zmíněné piktogramy.

Mezi specializovaný knihovní fond patří fond, který v MKP spravují a zpřístupňují divadelní, hudební, oddělení pragensií, dále pak oddělení vzácných tisků a artotéka. Odborní knihovníci zaměstnaní v těchto útvarech se sami podílejí podstatnou měrou na akvizici, katalogizaci a vyřazování fondu.

2.4.4 Třídění dle režimu zpřístupnění

Veškerý knihovní fond umístěný na volném výběru a značná část knihovního fondu ve skladech je půjčován v absenčním režimu. Prezenčně je přístupný fond v oddělení vzácných tisků na Brusnici, veškerý fond vydaný do roku 1945 včetně, vybraný fond specializovaných úseků (hudebního, divadelního, artotéčního, pragensijního a fondu části povinných výtisků umístěných v dislokovaném skladu.)

3 Akvizice v MKP

Doplňování knihovního fondu probíhá několika způsoby (koupí, povinným výtiskem, výměnou a darováním). Tento proces je závislý na typu knihovny a profilu jejího fondu. Akvizitér kromě orientace na knižním trhu potřebuje dobře znát knihovní fond „své“ knihovny, potřeby čtenářů, způsob práce s fondem na pobočkách a související agendy; vyřazování, dokupování (dezideráta), uvolňování z rezervního fondu atd.

Profil knihovního fondu MKP je univerzální, v rámci MKP působí ale i specializovaná pracoviště. Především se jedná o literaturu pro děti a mládež, o pragensia, hudební dokumenty, dokumenty o umění, divadelní a filmové dokumenty, materiály pro výuku jazyků a jiné druhy dokumentů. Z různých činností vyplývajících z práce s fondem, jako je řešení ztrát a náhrad, vyřazování, revize, ale i z požadavků čtenářů vyhotovujeme seznam titulů, které z knihovny mizí, nebo už úplně chybí. Na základě tohoto seznamu dokupů a deziderát se potom oddělení akvizice po zvážení snaží tyto tituly do fondu knihovny získat.

Knihy se do knihovního fondu MKP dostávají čtyřmi cestami.

3.1 Nákupní komise

Většina knihovního fondu MKP je získávána nákupem a to především prostřednictvím nákupní komise, která probíhá jednou týdně (v době letních prázdnin a vánoc jich je o cca 5 méně). Hlavní akvizitér sestaví seznam knih¹⁶, lektoři k nim vytvoří s knihou v ruce anotace a lektorské posudky. Na nákupní komisi se akvizitěři a lektoři domluví se zástupci obvodních knihoven, které vedou příslušné pobočky a zástupci specializovaných úseků, na počtu exemplářů nakupovaných titulů pro celou knihovnu. Seznamy knih, které budou zařazeny do nákupní komise, jsou týden před příslušnou nákupní komisí k dispozici ve formě dávek v AKS Koniáši. Před zahájením nákupní komise jsou knihy účastníkům nákupní komise k dispozici i fyzicky.

V roce 2016 bylo nakoupeno MKP 117 786 knihovních jednotek. Vydáno bylo za knihovní fond 19,5 milionu korun. V celém roce se uskutečnilo 48 nákupních komisí. Darem bylo získáno 12 353 knihovních jednotek.

Knihovní jednotky se pro potřeby akvizice a katalogu dělí na dvě skupiny; takzvané jednotlivky a partie. Partie jsou tituly, které se nakupují v počtu tří a více exemplářů, knihovní jednotky s menším počtem exemplářů se nazývají jednotlivky. Na rozdíl od partií jsou jednotlivky věcně zpracovávány zjednodušenou formou. Jednotlivky jsou většinou tituly, které nejsou považovány za „bestsellery“ nebo jsou určeny menšímu počtu uživatelů.

3.2 Povinný výtisk

Další cesta dokumentu do MKP je povinným výtiskem. Jedná se o povinný výtisk neperiodické literatury pro kraj Praha a celostátní povinný výtisk pro periodické publikace. Městská knihovna v Praze je knihovnou s regionální působností pro kraj Praha. Z toho vyplývá v souladu s § 3 zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích právo přijímat povinný výtisk všech publikací vydaných na území Prahy. Periodika přijímá MKP povinným výtiskem z celé republiky podle § 9 zákona č. 46/2000 Sb., tiskového zákona.

Velkou část povinných výtisků (periodik i neperiodik) MKP uchovává ve vzdáleném centralizovaném skladu v Jenči, jsou to převážně ty, jejichž půjčování je problematické (kalendáře) nebo zcela nevhodné (omalovánky, křížovky). V případě zájmu

¹⁶ Příloha č. 1 – Seznam titulů pro nákupní komisi

uživatelé jsou tyto publikace dováženy do Ústřední knihovny na Mariánské náměstí k prezenčnímu půjčení. Objednávání knihovních jednotek se uskutečňuje mimo systém Koniáš, prostřednictvím objednávkového formuláře na webu knihovny, objednávka je potvrzována emailem.

3.3 Dokupy a dezideráta v MKP

Dokupy a desiderata nazýváme dokumenty, které chybí (ať už svazkově nebo titulově) v knihovním fondu MKP, knihovna je zamýšlí koupit a na trhu buď jsou, nebo momentálně nejsou, dostupné.

Nástrojem, který pomáhá v práci s návrhy na dokoupení knihovních jednotek, je tabulka dokupů a desiderat, která je umístěna na služebním intranetu a je přístupná všem zaměstnancům. K dokoupení knihovní jednotky může dát v MKP popud jakýkoli pracovník, převážně knihovník. Tabulka obsahuje údaje o autorovi a názvu, rok posledního vydání, které je v MKP zastoupeno, zdůvodnění žádajícího a vyjádření akvizičního pracovníka. Na požadovaný svazek mohou být rezervace nebo o něj čtenáři projeví zájem jinak – osobně, mailem (zejména pak, pokud není dokument vůbec ve fondu MKP). Mezi záměry knihovny může patřit snaha o zkompletování série, dokoupení dokumentu, který chybí v profilu knihovny nebo doplnění titulu, který mizí z knihovního fondu (např. časté vyřazování pro opotřebovanost, ztráty zjištěné při revizích apod.).

AUTOR	NÁZEV	ROK	POZNÁMKA	VYJÁDRĚNÍ AKV/ISKF
KREBS, Vojtěch	Sociální politika	2010	OKF - rezervace, málo svazků	Objednáno 2x. 9.2.2016
PĚT	Pět knih Mojžišových	2012	1 sv., 6 rez., dvojjazyčné	Koupeno 2x. 27.9.2016
Kjell Ola Dahl	Černý anděl	2016	Chybí ve fondu, severská krimi	Objednáno 20x. 27.9.2016
Lubomír Ondračka	Smrt a umírání v náboženských tradicích současnosti	2010	x	Ve zpracování jsou 3 svazky. 4.10.2016
MOYES, Jojo	Me Before You	2012	23 rezervací na 1 svazek	Koupeno 4x. 4.10.2016
Amaldur, Indridason	Duel	2015	není ve fondu, severská krimi	Objednáno 20x. 27.9.2016
BAUER, Ingrid	Bez pleny	2009	3 sv., 23 rezervací	Náklad rozebrán. 28.3.2017
SOUKUPOVÁ, Petra	K moři	2007	31 rezervací na 4 svazky	Objednáno 20x. 31.1.2017
Han, Buyng-Chul	Vyhořelá společnost	2016	44 rezervací na 6 svazků	Objednáno 15x. 31.1.2017
Markham, Laura	Aha! Rodičovství	2015	9 rezervací na 1 svazek	Objednáno 20x. 31.1.2017
CASANOVA, Petr	250 zákonů lásky	2015	21 rezervací na 3 svazky	Koupeno 10x. 31.1.2017
NEJEDLÝ, Karel	Metoda RUŠ	2015	29 rezervací na 1 svazek	Koupeno 10x. 4.10.2016
x	Sada testů : státní přijímací zkoušky	x	vůbec nemáme	Máme PV, testy nenakupujeme. 28.3.2017
Dweck, Carol	Nastavení mysli	2015	není ve fondu	Objednáno 10x. 31.1.2017
Weltmanová, Anna	Tohle není matika	2015	1 prez. svazek	Jde o pracovní sešit, o nákup neuvvažujeme. 21.2.2017
Dante Alighieri	De vulgari eloquentia / O rodném jazyce	2004	vyřizelo z fondu, stále v prodeji	Objednáno 2x. 27.9.2016
Marès, Antoine	Edvard Beneš od slávy k propasti	2016	47 rezervací na 7 svazků	Objednáno 15x. 28.3.2017
Voosen/Danielson	Ledové hlubiny	2015	třetí díl série	Objednáno 20x. 31.1.2017
Ruiz, Don Jose	Viny moudrosti	2013	dotaz od čtenářky	Objednáno 10x. 27.9.2016

Obr. č. 2: Tabulka dokupů pro žádané tituly (kráceno)

3.4 Dary v MKP

Nezanedbatelným způsobem nabývání knihovnických dokumentů je dar. V MKP má poskytování darů mezi čtenáři letitou tradici.

Dary nabízejí knihovně jednotlivci i organizace (British Council). Knižní dary mohou být jednotlivé knihy i celé pozůstalosti. Jejich stáří i úroveň, jak fyzická, tak obsahová, je různá. Proto v roce 2012 vypracovala MKP projekt Dejme knihám další šanci, který upozorňuje na možnost darovat knihovně knižní dary a předkládá parametry potenciálních darů. Knihy by měly být mladší pěti let a především čtivé (žánry lehčího ražení: detektivky, thrillery, sci-fi, fantasy ...). Kampaň na podporu darování současných titulů probíhá prostřednictvím plakátů, krátký filmový shot je promítán na plazmách na pobočkách, darované knihy jsou při zpracování opatřovány samolepkou s logem projektu Dejme knihám další šanci a heslem „jsem darovaná“. Dary nepřijímá přímo jen oddělení akvizice, ale i všechny pobočky MKP prostřednictvím boxů označených názvem projektu. Knihy, které již nejsou v MKP dobře využitelné, poskytuje MKP ostatním čtenářům prostřednictvím služby Čtenáři čtenářům, což je vyčleněný prostor (regál, police), ze které si může každý návštěvník knihu odnést. Další nepřipsané dary mohou být využity jako základ knih pro akci Den pro výměnu knih, akci, kdy je možné si přijít vyměnit vlastní knihu za knihu dalšího účastníka. Nebo nově pro akci Kniha do vlaku, kterou MKP realizuje prostřednictvím nádraží Praha-Dejvice.¹⁷

3.5 Profilace knihovního fondu v MKP

Zejména po propojení agend a fondu od dob automatizace a vzniku služby všudevrac, je důležité znovu si připomenout problematiku důkladné profilace knihovního fondu MKP. Které obory a v jaké míře budou budovány a jakým způsobem zpřístupňovány. Přestože je MKP knihovnou veřejnou, je také knihovnou s povinným výtiskem, knihovnou s regionální působností, knihovnou s několika specializovanými úseky a knihovnou s více než dvoumilionovým knihovním fondem. To její roli poněkud odlišuje od ostatních veřejných knihoven.

S ohledem na strategické záměry a očekávání čtenářů i s ohledem na proměňující se roli knihoven by měla být vytvářena nabídka knihovního fondu. Těžiště fondu stále spočívá v beletrii, z naučné literatury se MKP zaměřuje na společenskovední a humanitní obory. Tuto

¹⁷ Dejme knihám další šanci. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Dejme_knih%C3%A1m_dal%C5%A1%C3%AD_%C5%A1anci

obecnou zásadu je však třeba zrevidovat a doplnit, případně nastavit nová pravidla pro profilování knihovního fondu Městské knihovny v Praze. V roce 2017 začíná pracovat tým pro profilaci knihovního fondu. V první řadě stanovuje metodiku popisu, která bude společná pro všechny obory a oblasti knihovního fondu a vychází z principů konspektu i vlastních oborových charakteristik MKP. S připravenou metodikou budou pracovat jednotlivé týmy knihovníků, které se budou soustředit vždy na jeden obor. Podle stanovené profilace pak bude probíhat akvizice i následná práce s knihovním fondem (vyřazování, dokupování, nabízení). Jako první obory byly zvoleny „literatura“ a „domácnost“, jako typičtí představitelé oborů, které MKP chce a nechce budovat.

4 Vyřazování knihovního fondu v MKP

V MKP se v době před úplnou automatizací knihovní sítě knihovní fond považoval za starost a práci určité pobočky a jejího obvodního vedení. Logicky se dbalo na lokálního čtenáře a úplnost a komplexnost nabídky na pobočce. Tomu odpovídalo i vyřazování knihovního fondu. Bylo opatrné a ne příliš časté. Pobočky byly knihovním fondem bohatě naplněné a dodržovalo se pravidlo, že na „paprsek“ (policí) se musí mezi knihy vejít ruka, frontálně se vystavovalo pouze na vyčleněném místě.

4.1 Oddělení správy knihovních fondů

V roce 2013 vzniklo v MKP v rámci odboru knihovních fondů (dále i OKF) oddělení správy knihovních fondů (dále i SKF)¹⁸. Jeho pracovní náplní se stala péče o fond především prostřednictvím následujících agend; vyřazování, revize, aktualizace knihovního fondu, návrhy na dokupy knihovního fondu, péče o tzv. maloobrátkový fond a budování fondu rezervního. Dále se oddělení podílí na vývoji agend pro práci s knihovním fondem, tvorbě metodických pokynů a spolupodílí se na plánování a provádění celoknihovních (účastní se všechny pobočky sítě MKP) akcí týkajících se knihovního fondu (např. vyřazování multiplikátů).

Vyřazování a odpis knihovních jednotek patří ke standardní práci s knihovním fondem. Knihovní fond se očišťuje od knih opotřebovaných, poškozených, multiplikátů nebo obsahově či morálně zastaralých.

¹⁸ Příloha č. 2 – Organizační struktura MKP

V době, kdy MKP po automatizaci začala knihovní fond chápat jako celek, začal se radikálně měnit i přístup k vyřazování knihovního fondu. Legitimace opravňuje čtenáře k výpůjčkám v jakékoli pobočce, což z hlediska fondu, jeho velikosti a skladby, přineslo fakt, že nebude třeba u mnoha titulů takového množství multiplikátů, jako tomu bylo dosud. Rovněž trend v současném knihovnictví, který přináší rozvoj pobytových služeb, vedl k požadavku na provzdušnění a uvolnění prostoru.

Odborní knihovníci oddělení SKF knihovní jednotky posuzují, k posouzení jim je však většinou navrhuje ostatní kolegové; knihovníci z „provozu“ z odboru služeb. Knihovníci SKF posuzují knihovní jednotky k odpisu/opravě pro celou knihovní síť MKP. Při posuzování je u daného svazku zkoumán fyzický stav, počet exemplářů v celé knihovní síti, výpůjčky, momentální stav rezervací, popř. zastoupení titulu v jiných knihovnách. Všechny zmíněné položky může knihovník zjistit sám bez pomoci OIT z AKS Koniáše nebo pomocí internetu. Knihovník provede úvahu o počtu pravděpodobně využitelných exemplářů. Dále zohledňuje, zda daný titul odpovídá současnému profilu knihovního fondu MKP. Je třeba uplatňovat zkušenost, znalost, preciznost, ale také vědět, kdy je třeba konzultovat s lektory, akvizitery a ostatními kolegy.

Správa knihovního fondu rovněž řeší poslední exempláře. Při práci s nimi a při jejich případném vyřazování je třeba obezřetnosti. Titul se posuzuje vzhledem k oblasti literatury, ke které náleží. Jedná se o oblast/obor v MKP profilovaný? Je ve fondu ostatních knihoven, zejména ve fondu Národní knihovny? Knihovník správy knihovních fondů zde častěji konzultuje vyřazení takového svazku s lektorem naučné literatury či beletrie nebo jiným kolegou, kterému je daná problematika blízká. Poslední exempláře bývají často umístovány do skladů Ústřední knihovny a půjčují se v prezenčním režimu.

4.2 Akce kapacity

Nový a radikálnější přístup k vyřazování poškozeného a opotřebovaného fondu také odstartovala akce „kapacity“, nazvaná tak pro smysluplné uvolnění místa, které měla přinést. Intenzivní vyřazování proběhlo v roce 2012 postupně na každé pobočce. Knihovníci z odboru služeb vždy provedli důkladnou prohlídku knihovního fondu na regálech a vybrali a doporučili svazky k odpisu či opravě knihovníkům z oddělení správy knihovních fondů. Ti pak knihovní jednotku posoudili v kontextu celého titulu a navrhli k vyřazení nebo opravení. Tento způsob spolupráce (odbor služeb – odbor knihovních fondů) pak přešel do běžné agendy.

Pro potřeby snazšího vyřazování knihovního fondu se začíná zavádět další nástroj, který by mohl posloužit při vyřazování specifických titulů tzv. spotřeba. Jedná se o příznak v AKS Koniáši přidělovaný lektorem při zpracování, který by upozornil na možnost vyřazení po určité době bez úvah a posuzování. Je přidělován titulům, které mají krátkodobou užitnost či platnost buď z hlediska formálního (brožovaný svazek) nebo obsahového (často se měnící pravidla pro autoškoly, účetnictví), stanovil by dobu nezbytně nutnou pro jejich existenci ve fondu. Po jejím uplynutí by počítač tento titul z fondu každé jednotlivé knihovny automaticky vyřadil (pokud by svazek nebyl půjčený či rezervovaný). Protiváhu spotřebám tvoří tzv. trvalka, která se začíná přidělovat titulům s trvalou kvalitou, u nichž by vyřazování mělo být opatrnější.¹⁹

4.3 Vyřazování tzv. maloobrátkového fondu v MKP

Maloobrátkovým fondem neboli tzv. ležáky máme na mysli fond, který se (už) tolik nepůjčuje. Maloobrátkový fond vznikl jako nástroj pro regulaci – snížení a dislokování multiplikátů v roce 2009. Opět se jeho vznik váže na automatizaci a pojetí knihovního fondu MKP jako celku. Automatizovaná, propojená knihovna s možností půjčování a vracení všude, smysluplně využije menší počet svazků jednoho titulu. Nadbytečné exempláře pak mohou uvolnit místo atraktivnějším a potřebnějším titulům. V roce 2010 byla uspořádána akce na uvolnění multiplikátů nepůjčovaných svazků z poboček. A tak v oblasti naučné literatury i beletrie oddělení informačních technologií vygenerovalo „dávky“ (seznamy) svazků, které se tři a více let nepůjčily. Seznamy se týkaly všech poboček s výjimkou dvou, které byly krátce po revitalizaci/rekonstrukci znovu otevřeny. Na každé pobočce mohli knihovníci s přihlédnutím k „vlastním“ potřebám (besedy, práce s příručkou) a potřebám čtenářů vyjmout z maloobrátkového fondu až 25 % svazků a ponechat si je na pobočce. 75-100 % svazků bylo odesláno do dvou skladů určených pro maloobrátkový fond. V pobočce Dům čtení byl vyhrazen pro maloobrátkový fond beletrie sklad tvořený kompaktními regály o kapacitě cca 45 000 svazků. V pobočce Školská byl připraven sklad pro naučný maloobrátkový fond se zhruba stejnou kapacitou. Na pobočkách, které knihovní fond do obou skladů posílaly, se uvolnil i prostor pro knihovní fond, který v rámci služby vracení všude do pobočky „dotěkal“.

Svozy obou maloobrátkových fondů probíhaly postupně. Začalo se s nimi v červenci roku 2010. Do celého projektu bylo zahrnuto nejprve 35 poboček, v průběhu se připojily ještě

¹⁹ Kapacity fondu poboček. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Kapacity_fondu_pobo%C4%8Dek

další dvě. Ústřední knihovna se vzhledem k velikosti svého fondu, objemným skladům, zamýšlené nové koncepci, do akce nezapojila.

Práce započaly nejprve ve Školské, svozy probíhaly podle signatur, podle kterých také probíhalo řazení na regály. Z období velkých nákupů – 80. a 90. let – se ve skladech sešlo velké množství multiplikátů, mnohdy byly zastoupeny téměř všechny pobočky. Před odesláním do skladů ale i v maloobrátkových skladech se vyřadilo nemalé množství svazků i z důvodu opotřebení. V srpnu 2010 se práce přesunuly i do beletristického skladu do Domu čtení. Zde se knihy řadily podle záhlaví. Sklad v Domě čtení byl vybaven novými kompaktními regály, na menší prostor se tak vejde větší množství svazků, stavění a posouvání knihovního fondu je v nich však obtížnější. Mnohé multiplikáty, zejména beletrie, byly nabídnuty ostatním knihovnám v konferenci knihovna/akvizice, na webu prostřednictvím služby „Doplňte si knihovnu“ (prodej knih v tematických souborech) a zejména třem severočeským knihovnám postižených povodní v roce 2009. Také byla poskytnuta dávka knih nově vznikající knihovně v Líšnici u Prahy. Knihovní fond obou skladů byl zpřístupněn čtenářům v roce 2011. Po ukončení svozů byla zahájena průběžná práce s maloobrátkovým fondem. Do systému Koniáš bylo implantováno tlačítko „dlouho nepůjčené“, které umožňuje samostatnou probírku málo půjčovaných knihovních jednotek přímo na pobočce. Vygenerované knihovní jednotky se pak svázejí do maloobrátkových skladů. Od roku 2016 se uskutečňuje změna v práci s maloobrátkovým fondem, její těžiště se posouvá od jednotlivých svazků k celým titulům. A od práce na jednotlivých pobočkách k centralizovaným akcím zaměřeným na určitou oblast knihovního fondu.

4.4 Centralizovaný sklad Jeneč

Práci s knihovním fondem, velmi usnadnilo získání nových prostor – centralizovaného skladu v Jenči za Prahou. Sklad umožnil opuštění většiny dílčích skladů a přesun knihovního fondu i práce s ním na jedno místo. Hala o rozměrech více než 1000 m² slouží k uskladnění různých skupin fondu: povinných výtisků periodik (cca 3 000 titulů) i neperiodik (cca 1 000 svazků), depozitní fond (cca 17 500 svazků), hudební rezervní fond (cca 6 769 svazků), nově nakupovaný rezervní fond (cca 900 svazků), maloobrátkový fond (24 000 svazků), fondy (dlouhodobě) uzavřených poboček, zejména z důvodů revitalizace či rekonstrukce (počet svazků se pohybuje v řádu jednotek až desítek tisíc).

Jenečský sklad neslouží pouze k uskladnění, ale rovněž k práci s knihovním fondem. Provádí se zde vyřazování poškozeného knihovního fondu, třídění maloobrátkového fondu

staženého z poboček). Z jenečského skladu se rovněž objednávají prostřednictvím formuláře na webu dokumenty k prezenčnímu studiu (realizovanému v ÚK) a to z řad depozitního fondu a zejména z fondu povinných výtisků.

V neposlední řadě se v Jenči shromažďují vyřazené multiplikáty, které se nabízejí v souladu s knihovním zákonem jiným knihovnám a dále ostatním zájemcům – veřejnosti v tzv. čtvrtletních knižních výprodejích. Mezi pravidelné odběratele vyřazených multiplikátů patří profesionální i neprofesionální regionální knihovny Prahy a středočeského kraje. Dětský fond si jezdí vybírat školní či „třídní“ knihovny. Výjimkou nejsou ani knihovny při nemocnicích (Podřipská knihovna v rámci své nemocniční knihovny zařídila polici s knihami přímo do každého pokoje).

Knižní výprodeje mají už své pravidelné návštěvníky. Při posledním sedmém výprodeji, který se uskutečnil 25. 3. 2017, bylo veřejnosti prodáno 6 116 svazků (2 887 svazků dospělé i dětské beletrie, 3 025 svazků naučné literatury, 193 map a 11 reprodukcí vyřazených z artotéky).

Knihy, které by mohly být likvidovány jako odpad – sběr, nacházejí často uplatnění u výtvarníků, divadelníků, při instalacích výstav...

Domníváme se, že kvalitní práce s knihou končí jejím smysluplným vyřazením.

5 Související procesy a nástroje při budování knihovního fondu

5.1 Práce s knihovním fondem na pobočkách MKP

Mezi práce na budování knihovního fondu patří i bezesporu umístování knih na regály, způsob jejich nabízení čtenářům, souhrnně vyjádřeno práce s knihou přímo v provozu na jednotlivých pobočkách. Opět se nabízí pohled do minulosti; v době před automatizací, internetizací, a rozvojem technologií byly knihovny vesměs napěchovány knihami a ctilo se, pokud vůbec, pravidlo ruky, která se měla vejít na paprsek mezi knihy, aby se knihy daly pohodlně vyjmout. Pobočky MKP měly své lokální čtenáře a snaha uchovat pro jejich potřeby každý svazek byla logická. S propojením knihovní sítě a fondu přestává být nutné, aby každá pobočka měla svůj svazek daného titulu. MKP přehodnocuje pohled na multiplikáty, zahajuje jejich vyřazování v podobě maloobrátkového fondu i odpovídajícím pohledem na opotřebené

či poškozené svazky. Na pobočkách se výše popsanými způsoby (mof, realokace, odp²⁰) začíná dělat prostor pro nově dotěkané knihy i pro srozumitelnější a atraktivnější nabídku všech knih. Ruší se tzv. piktogramová hnízda (regály vyhrazené určitému žánru označenému piktogramem: detektivky, ženská literatura atp.), beletristické knihy se vřazují do jedné abecední řady. Nabídka fondu se staví tzv. frontálně – obálkou ke čtenářům. Frontálnímu vystavování se vyhrazuje i jeden celý paprsek z regálu. Odstraňují se bariéry mezi knihou a čtenářem, ruší se malé příruční sklady i tzv. chráněný fond (regály umístěné za výpůjčním pultem, obsluhované knihovníkem) a knihy se dostávají na volný výběr. I toto je částečně důsledkem světového trendu otevírání veřejných knihoven nejen čtenářům ale obecně návštěvníkům. A snahou poskytovat kultivovaný veřejný prostor už nejen k půjčování knih a studiu, ale i k trávení času... U skladů ÚK se začíná spolu s rekonstrukcí budovy uvažovat i o zpřístupnění části jejích skladů. Nedílnou součástí budování knihovního fondu, resp. jejího nabízení je samozřejmě osobnost knihovníka, který je v přímém kontaktu se čtenáři a návštěvníky.

5.2 Technické zpracování

Na akviziční agendy navazuje technické zpracování nového knihovního fondu. To se provádí i s přihlédnutím k předpokládané životnosti titulu. Titul, u kterého se předpokládá zájem, může být zpracován důkladněji (vyztužení, izolepa), neboť se u něj předpokládá větší zatížení výpůjčkami i převozy. Neplatí to však doslovně; u některých knihovních jednotek se dá přednost vyřazení a opakovanému nákupu před důkladným technickým opracováním. Obdobně se postupuje u knihovních jednotek trvalé hodnoty (doporučená četba, klasika), kde sice neočekáváme prudký, ale za to trvalý zájem čtenářů. U vzácných či nákladných knih se rovněž zvažuje investice do ochranných prvků.

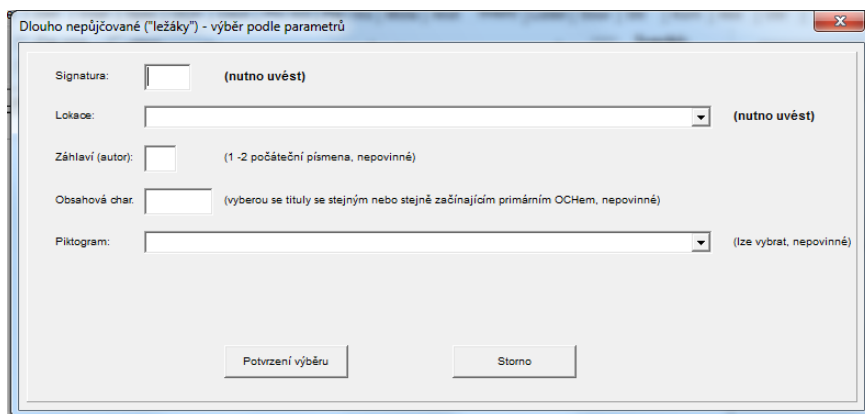
5.3 Pomocné moduly a nástroje

V krátkosti bychom rádi představili i některé technické pomocníky – nástroje, prostřednictvím kterých práce s knihovním fondem probíhá. Některé jsou přímou součástí AKS Koniáš, jiné patří mezi přídatné moduly Koniáše. Pokud je na pobočce přeplněná kapacita v některé části knihovního fondu (rovněž tlačítko – ukazatel v Koniáši), vybere knihovník nejprve knihy vhodné k odpisu pro opotřebovanost nebo poškození a požádá oddělení SKF o posouzení a odepsání, případně opravu těchto knihovních jednotek. Dalším nástrojem, který použije při uvolňování fondu, je tlačítko dlouho nepůjčované, tzv. ležáky.

²⁰ Odp - název lokace v AKS Koniáš, do které se načítají svazky, které jsou navrženy k posouzení k opravě či odpisu.

Pomocné moduly k výpůjčnímu procesu:

- **Dlouho nepůjčované** (výběr málo půjčovaných svazků dané signatury na dané lokaci místní pobočky)
 - Tlačítko, které na konkrétní pobočce vyhledá svazky maloobrátkového fondu, tzv. ležáky.

Dlouho nepůjčované ("ležáky") - výběr podle parametrů

Signatura: (nutno uvést)

Lokace: (nutno uvést)

Záhloví (autor): (1-2 počáteční písmena, nepovinné)

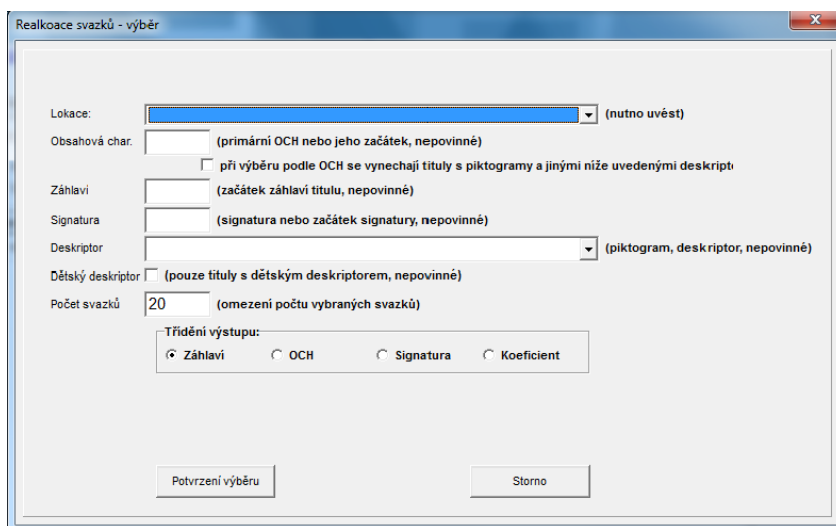
Obsahová char: (vyberou se tituly se stejným nebo stejně začínajícím primárním OCHem, nepovinné)

Piktogram: (lze vybrat, nepovinné)

Potvrzení výběru Storno

Obr. č. 3: AKS Koniáš, modul dlouho nepůjčované

- **Realokace svazků** (výběr svazků vhodných k odvozu)
 - Tlačítko, které ve vybrané lokaci vyhledá svazky, které vyhovují parametrům pro realokovaný svazek (naposledy půjčený před více než třemi měsíci a méně než dvěma lety).

Realokace svazků - výběr

Lokace: (nutno uvést)

Obsahová char: (primární OCH nebo jeho začátek, nepovinné)

při výběru podle OCH se vynechají tituly s piktogramy a jinými níže uvedenými deskripty

Záhloví: (začátek záhlaví titulu, nepovinné)

Signatura: (signatura nebo začátek signatury, nepovinné)

Deskriptor: (piktogram, deskriptor, nepovinné)

Dětský deskriptor: (pouze tituly s dětským deskriptorem, nepovinné)

Počet svazků: 20 (omezení počtu vybraných svazků)

Třídění výstupu: Záhloví OCH Signatura Koeficient

Potvrzení výběru Storno

Obr. č. 4: AKS Koniáš, modul realokace svazků

6 Atraktivní knihovní fond v MKP

Součástí úsilí každé knihovny je nabízení knihovního fondu, o který je zájem. Atraktivní fond může přilákat čtenáře, kteří si pak mohou půjčit i jiné knihy, i jemu neznámé, pro které původně do knihovny nemířil.

Pro názornou ukázkou budování fondu jsme zvolili tzv. atraktivní fond. Myslíme jím, jak již bylo výše uvedeno, knihovní fond čtený a žádaný bez ohledu na jeho kvalitu. Co vše dokládá atraktivitu knihovní jednotky? Nejsou to jen zmiňované výpůjčky a rezervace. O atraktivitě svědčí i dostupnost, resp. nedostupnost titulu (části jeho svazků) v danou chvíli, jeho opotřebovanost, počet vyřazených exemplářů pro opotřebování a případně i knihařské opravy.

Atraktivní fond – fond žádaný, může být různé povahy, zaměření i kvality. Může se jednat o stálici, ke které se vrací celé generace čtenářů i dočasnou módní záležitost. I „klasika“ může být „bestsellerem“. Jedná se o dvě skupiny, ke kterým je třeba zvolit jiný přístup a jinou taktiku při nákupu. Zatímco žádané tituly, které jsou zároveň stálicemi, se nakupují ve větším počtu, někdy se zařazují i do rezervního fondu, aby byly uvolněny po čase, když se první várka svazků opotřebí, u dokumentů, kde předpokládáme krátkodobý zájem, postupuje akvizitér při nákupu obezřetněji. Pro momentální rychlé uspokojení čtenářů by byla potřeba velké množství exemplářů. Popularita však záhy opadne a zůstane nepřiměřené/nepotřebné množství exemplářů multiplikátů. MKP zná i termín „rychlíky“, což jsou knihy, které jsou přednostně zpracovávány.

Atraktivní nemusí být jen konkrétní titul. Atraktivní může být po určitou dobu populární autor nebo oblast literatury vymezená žánrově či tematicky (např. severská krimi, populární výživové směry). Specifickou položkou na seznamu atraktivní literatury je tzv. povinná/doporučená četba ve všech etapách školní docházky. Atraktivní může být samozřejmě jak beletrie, tak literatura naučná. Opět může být vázána na jeden konkrétní titul, autora, či oblast (aktuální výchovné metody).

Pokud chceme zjistit informace o výpůjčkách knihovní jednotky (v absenčním režimu), můžeme se podívat na uskutečněné výpůjčky za určité období na zadané nebo splněné rezervace v určitém období nebo na rané rezervace, které vznikají ve chvíli prvního vyexpedování knihovní jednotky.

V systému Koniáš v okně titulů, záložce akvi je souhrnný přehled výpůjček za celou dobu vlastnictví daného titulu MKP (tzv. hledák). Poskytuje přehled o počtu všech realizovaných výpůjček od vyexpedování titulu. Dále je zde uváděn původní počet svazků, datum první expedice, údaj o tom, na které pobočce se svazek nachází a celkový aktuální počet svazků v síti.

GREEN, John AA 70641
Hvězdy nám nepřály / John Green ; [z anglického originálu přeložila Veronika Volhejnová]. - Vyd. 1. - Praha : Euromedia Group - Knižní klub, 2013
ISBN 978-80-242-3821-0
9788024238210 : Kč 299,00
Román o dvou mladých lidech, které dohromady svedla vážná nemoc, bez níž by se možná ani nepoznali. A1 [Vyp][Sv][Odkdy]/[1489][47][29.5.2013 10:40:44] Poboc:
1_1_3, 3_1_1, 7_1_1, 13_1_1, 18_1_1, 24_1_1, 29_1_4, 30_3_1, 38_1_3, 42_1_1,
43_3_1, 45_1_2, 47_1_1, 48_1_1, 52_1_3, 54_1_1, 56_1_1, 58_1_4, 60_1_1, 62_1_1,
66_1_2, 81_1_1, 84_1_2, 87_1_1, 88_1_1 Celkem: 40

GREEN, John AA 74207
Hvězdy nám nepřály / John Green ; [z anglického originálu přeložila Veronika Volhejnová]. - Vyd. 2. - Praha : Euromedia Group, 2014
ISBN 978-80-87543-14-6
9788087543146 : Kč 249,00
Román o dvou mladých lidech, které dohromady svedla vážná nemoc, bez níž by se možná ani nepoznali. A1 [Vyp][Sv][Odkdy]/[1188][50][31.7.2014 10:30:04] Poboc:
1_1_7, 4_1_2, 5_1_2, 13_1_3, 15_1_1, 18_1_1, 29_1_2, 38_1_3, 42_1_1, 43_3_1,
45_1_1, 47_1_2, 54_1_1, 56_1_2, 58_1_2, 60_1_2, 62_1_2, 70_1_2, 81_1_2, 87_1_1,
88_1_2, 99_21_1 Celkem: 43

(3 rez.)

Obr. č. 6: AKS Koniáš, hledák

Pokud chceme zjistit, jak se půjčuje daný titul v tuto chvíli nebo v nějakém delším období, ne souhrnné číslo, použijeme tlačítko „VYP“, kde nalezneme historii výpůjčního procesu.

Statistiky výpůjček sleduje MKP a vyhodnocuje a porovnává se srovnatelnými obdobími (např. období letních prázdnin několik let po sobě následujících). Zveřejňovány jsou pak v každoročních výročních zprávách.

Rezervace je od zavedení služby rezervace s dovozem komplikovanější ukazatelem pro zájem o knihu. V dnešním pojetí provázanosti poboček (legitimace do všech poboček, možnost kdekoli vrátit, tčkání) může znamenat i prostou potřebu nechat si dovézt knihu z jedné pobočky do druhé. I to v dnešní době znamená rezervace. Pokud se tedy z rezervací chceme něco dozvědět, musíme promyšleně pracovat s časovým obdobím a počtem rezervací na jeden titul.

Neopomenutelným vodítkem při budování knihovního fondu je názor a požadavky čtenářů. Kromě zájmu projeveného výpůjčkami a rezervacemi se požadavky a názory čtenářů dozvídá MKP prostřednictvím knihovníků v provozu na pobočkách, ale také mailem, v diskusích na facebooku knihovny nebo prostřednictvím různých průzkumů.

Atraktivní fond mohou „vytvořit“ i knihovníci sami a to atraktivní nabídkou (frontální nabídka), prací se čtenářem (běžný rozhovor, besedy), za pomoci technických podpůrných prostředků (web knihovny, plazmové obrazovky, letáky, sociální sítě, newslettery).

6.1 Atraktivní fond – výzkum

Cílem výzkumu je zmapovat poptávku po tzv. atraktivních titulech v průběhu 5 let. Zvolena byla metoda kvantitativního výzkumu, která je založena na ověřování platnosti navržené hypotézy. Jako výchozí byla použita data vypracovaná oddělením informačních technologií (dále i OIT) v MKP.

6.2 Výzkumná otázka a kritéria pro výzkum

Hypotéza:

Většina partií²¹ z oblasti beletrie, které můžeme zařadit mezi atraktivní fond²², jak jsme si ho stanovili v terminologickém vymezení, již není po pěti letech atraktivním fondem.

Výzkumný vzorek tvoří všechny tituly beletrie, které byly nakoupeny v MKP v roce 2011 ve 40 a více exemplářích. Tuto hranici stanovujeme z důvodu počtu poboček MKP, kterých je v současné době (červen 2017) 42 včetně dvou bibliobusů a jednoho minibusu (jejichž fond však netěká). Tento počet tedy představuje teoretické zásobení všech poboček daným titulem. V praxi samozřejmě rozmístění ovlivňují od počátku sami čtenáři rezervacemi již při expedování a také následným vrácením výpůjček na různých místech knihovní sítě v souladu s principy možnosti vrácení všude.

U těchto titulů byla shromážděna následující data:

- Seznam titulů získaných (zahrnuje i povinný výtisk či dar) exemplářů v roce 2011,
- U každého titulu počty neodepsaných svazků k 1. lednu v letech 2013, 2014, 2015, 2016 a 2017,

²¹ Partie – titul, který se nakupuje ve třech a více exemplářích.

²² Atraktivním fondem zde míníme knihovní fond, který se skládá z titulů, který má ročně 10 a více absenčních výpůjček v přepočtu na svazek. (Jedna výpůjčka má lhůtu 28 dní.)

- U každého titulu počet výpůjček uskutečněných v letech 2012, 2013, 2014, 2015, 2016,
- U každého titulu počty odepsaných svazků v letech 2012, 2013, 2014, 2015, 2016.

Z dávky vytvořené oddělením OIT a jejího následného zpracování v excelové tabulce vyplývají následující skutečnosti.

Celkový počet titulů beletrie, která byla nakoupena (včetně darů a povinných výtisků) ve 40 a více exemplářích v průběhu roku 2011, je 212 titulů. Jsou to tituly, u kterých akvizice předpokládala atraktivitu.

Tituly, které se v průběhu roku 2012 půjčily 10 x a více v přepočtu na jeden svazek (tzv. atraktivní tituly) je 42.

Titulů, které zůstaly atraktivními i po pěti letech, v roce 2016, je 6.

Tabulka je uspořádána podle rozdílu ve výpůjčkách mezi roky 2012 a 2016 a to sestupně; od titulů, jejichž výpůjčky po pěti letech vzrostly až po výpůjčky, které po pěti letech zaznamenaly největší pokles.

Tyto výsledky jednoznačně potvrzují vyjádřenou hypotézu. A tedy je pravda, že většina partií z oblasti beletrie, které můžeme zařadit mezi atraktivní fond, jak jsme si ho stanovili v terminologickém vymezení, již není po pěti letech atraktivním fondem.

NÁZEV	ZÁHLAVÍ	NEODEPSANÉ SVAZKY K:						VÝPŮJKY V ROCE:										rozdíl ve výpůjčkách 2012- 2016
		1.1.2012	1.1.2013	1.1.2014	1.1.2015	1.1.2016	1.1.2017	2012		2013		2014		2015		2016		
								celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	
Pentagram	NESBO, Jo	58	144	145	140	110	73	753	5,23	1305	9,00	1373	9,81	1053	9,57	721	9,88	-4,65
Tajemství porodní báby	EBERT, Sabine	33	48	48	47	43	36	286	5,96	470	9,79	423	9,00	376	8,74	286	7,94	-1,99
Hunger games	COLLINS, Suzanne	13	43	40	30	13	5	299	6,95	329	8,23	267	8,90	144	11,08	44	8,80	-1,85
Letopisy královské komory	VONDRUŠKA, Vlastimil	53	53	52	52	47	31	579	10,92	559	10,75	522	10,04	502	10,68	381	12,29	-1,37
Nemesis	NESBO, Jo	91	91	90	83	60	35	842	9,25	767	8,52	747	9,00	620	10,33	365	10,43	-1,18
Lovci hlav	NESBO, Jo	52	63	65	65	62	53	563	8,94	606	9,32	669	10,29	647	10,44	515	9,72	-0,78
Pavouk v síti	VÁNOVÁ, Magda	48	49	49	46	33	14	479	9,78	431	8,80	424	9,22	323	9,79	147	10,50	-0,72
Mezi tírárou a orlicí	VONDRUŠKA, Vlastimil	47	47	47	47	60	45	427	9,09	402	8,55	377	8,02	442	7,37	440	9,78	-0,69
Egyptan Sinuhet	WALTARI, Mika	54	53	51	50	48	32	260	4,91	241	4,73	202	4,04	207	4,31	165	5,16	-0,25
Prokletí brněnských řeholníků	VONDRUŠKA, Vlastimil	53	53	53	49	41	33	579	10,92	597	11,26	548	11,18	471	11,49	365	11,06	-0,14
Žena v kleci	ADLER-Olsen, Jussi	40	40	41	41	37	32	355	8,88	369	9,00	380	9,27	375	10,14	283	8,84	0,03
Vlastní spravedlnost	LÄCKBERG, Camilla	57	57	57	52	41	28	607	10,65	611	10,72	528	10,15	411	10,02	294	10,50	0,15
Kláštérní madrigal	VONDRUŠKA, Vlastimil	54	55	53	54	52	51	595	10,82	541	10,21	544	10,07	562	10,81	541	10,61	0,21
Potíže v zálivu Pollensa	CHRISTIE, Agatha	39	39	41	34	46	43	393	10,08	396	9,66	289	8,50	230	5,00	420	9,77	0,31
Šaman	GORDON, Noah	48	48	45	42	38	28	339	7,06	277	6,16	257	6,12	215	5,66	187	6,68	0,38
Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou	LUSTIG, Arnošt	41	41	41	41	40	38	308	7,51	276	6,73	268	6,54	286	7,15	266	7,00	0,51
Na západní frontě klid	REMARQUE, Erich Maria	89	88	85	79	67	54	710	8,07	597	7,02	570	7,22	507	7,57	405	7,50	0,57
Trest života	FIELDING, Joy	48	48	48	46	44	43	447	9,31	463	9,65	437	9,50	409	9,30	376	8,74	0,57
Kobra	FORSYTH, Frederick	45	45	43	39	29	15	473	10,51	406	9,44	343	8,79	271	9,34	149	9,93	0,58
Zrušený rozsudek	CONNELLY, Michael	42	42	43	41	40	32	363	8,64	418	9,72	334	8,15	332	8,30	258	8,06	0,56
Mali bohové. Dámy a pánové	PRATCHETT, Terry	55	55	54	47	41	37	231	4,20	156	2,89	140	2,98	136	3,32	131	3,54	0,66
Kladivo na čarodějnice	KAPLICKÝ, Václav	51	51	51	49	45	36	229	4,49	232	4,55	216	4,41	186	4,13	137	3,81	0,68
Utajovaný projev	SMITH, Tom Rob	36	37	38	37	31	26	205	5,54	188	4,95	211	5,70	157	5,06	126	4,85	0,69
Kruté hvězdy	ERIKSSON, Kjell	40	40	40	40	37	30	347	8,68	299	7,48	277	6,93	214	5,78	238	7,93	0,74
Sřet králů	MARTIN, George Raymo	49	49	45	34	25	17	389	7,94	296	6,58	242	7,12	171	6,84	122	7,18	0,76
Čiňan	MANKELL, Henning	53	53	53	50	44	29	509	9,60	464	8,75	419	8,38	380	8,64	254	8,76	0,85
Sekáč. Čarodějky na cestách	PRATCHETT, Terry	55	54	53	50	44	34	292	5,41	222	4,19	214	4,28	198	4,50	155	4,56	0,85
Paganiniho smlouva	KEPLER, Lars	58	59	59	59	59	52	551	9,34	510	8,64	508	8,61	487	8,25	441	8,48	0,86
Není přání jako přání	POTTER, Alexandra	49	49	51	42	28	15	461	9,41	423	8,29	362	8,62	247	8,82	128	8,53	0,87
Pád titánů	FOLLETT, Ken	46	47	46	43	37	25	360	7,66	290	6,30	248	5,77	235	6,35	168	6,72	0,94
Nebezpečná zóna	FIELDING, Joy	51	54	56	57	52	44	546	10,11	531	9,48	526	9,23	513	9,87	402	9,14	0,97
Jeden den Ivana Děnisoviče	SOLŽENICYN, Alexandr I.	34	48	48	47	44	41	329	6,85	337	7,02	278	5,91	275	6,25	239	5,83	1,02
Ostrý stih	BROWN, Sandra	46	46	45	42	38	30	436	9,48	453	10,07	365	8,69	313	8,24	253	8,43	1,04
Zlatá země	WOOD, Barbara	54	54	56	54	54	44	415	7,69	466	8,32	420	7,78	377	6,98	292	6,64	1,05
Miláček	MAUPASSANT, Guy de	54	54	53	49	36	25	315	5,83	290	5,47	221	4,51	174	4,83	119	4,76	1,07
Prolitá krev	LARSSON, Asa	41	41	41	43	43	43	374	9,12	348	8,49	391	9,09	343	7,98	346	8,05	1,08
Lékařka	GORDON, Noah	47	47	47	46	39	35	491	10,45	452	9,62	422	9,17	380	9,74	326	9,31	1,13
Přemyslovská epopej	VONDRUŠKA, Vlastimil	55	56	75	73	70	67	486	8,68	501	6,68	599	8,21	479	6,84	496	7,40	1,28
Čitová divočina	MONYOVÁ, Šimona	56	57	58	54	47	40	625	10,96	596	10,28	574	10,63	484	10,30	387	9,68	1,29
Dům na samotě	KLEVISOVÁ, Michaela	52	52	54	49	48	43	570	10,96	540	10,00	370	7,55	383	7,98	411	9,56	1,40
Ranhojčka	JORDAN, Ricarda	36	36	38	36	33	28	347	9,64	312	8,21	286	7,94	243	7,36	229	8,18	1,46
Pařížská manželka	McLAIN, Paula	51	52	52	51	48	41	353	6,79	354	6,81	323	6,33	243	5,06	218	5,32	1,47
Mapa a území	HOUJEBECQ, Michel	44	45	42	38	32	22	309	6,87	189	4,50	133	3,50	155	4,84	116	5,27	1,59
Křížová palba	FRANCIS, Dick	40	40	41	43	36	30	454	11,35	429	10,46	466	10,84	375	10,42	292	9,73	1,62
Uzly a pomeranče	PROCHÁZKOVÁ, Iva	50	51	53	52	53	53	178	3,49	133	2,51	111	2,13	134	2,53	99	1,87	1,62
Vlak z Paddingtonu	CHRISTIE, Agatha	1	1	1	1	41	39	10	10,00	12	12,00	8	8,00	8	0,20	326	8,36	1,64
61 hodin	CHILD, Lee	37	36	36	33	30	24	338	9,39	286	7,94	215	6,52	189	6,30	185	7,71	1,68
Vražda v Mezopotámii	CHRISTIE, Agatha	38	37	34	28	43	39	296	8,00	261	7,68	199	7,11	142	3,30	246	6,31	1,69
Srčceboley	MONYOVÁ, Šimona	56	57	57	55	51	48	626	10,98	604	10,60	552	10,04	520	10,20	441	9,19	1,79
Děti z Rothschildovy aleje	ZWEIG, Stefanie	46	47	47	45	45	45	199	4,23	213	4,53	152	3,38	105	2,33	109	2,42	1,81
Pět malých prasátek	CHRISTIE, Agatha	57	56	50	42	41	35	463	8,27	322	6,44	297	7,07	205	5,00	224	6,40	1,87
Jeden den	NICHOLLS, David	34	35	35	37	34	31	284	8,11	241	6,89	238	6,43	196	5,76	192	6,19	1,92
Vražda na druhou	DOVRTĚLOVÁ, Miluše	46	46	45	44	44	39	515	11,20	507	11,27	423	9,61	397	9,02	359	9,21	1,99
Fejetony	NERUDA, Jan	49	49	49	49	49	49	178	3,63	123	2,51	76	1,55	91	1,86	77	1,57	2,06
Souostroví Gulag	SOLŽENICYN, Alexandr I.	57	57	57	56	56	55	196	3,44	132	2,32	95	1,70	71	1,27	75	1,36	2,07
Noční vlak do Lisabonu	MERCIER, Pascal	50	52	56	54	51	50	361	6,94	338	6,04	313	5,80	261	5,12	240	4,80	2,14
Garfield se roztahuje	DAVIS, Jim	60	60	50	29	16	8	662	11,03	476	9,52	238	8,21	135	8,44	71	8,88	2,16
Touha	BAGSHAW, Louise	39	39	40	40	39	37	330	8,46	315	7,88	266	6,65	266	6,82	228	6,16	2,30
Princezna	PILPIUK, Andrzej	40	40	40	40	39	36	136	3,40	68	1,70	46	1,15	43	1,10	39	1,08	2,32
Nekonečná, téměř průzračná moď	MURAKAMI, Ryu	40	41	41	40	37	34	289	7,05	296	7,22	223	5,58	156	4,22	160	4,71	2,34
Jak voní tymián	PAGNOL, Marcel	50	51	51	52	52	50	318	6,24	267	5,24	202	3,88	221	4,25	194	3,88	2,36
Mafie v Praze	VIEWEGH, Michal	65	66	68	71	75	73	577	8,74	587	8,63	590	8,31	502	6,69	462	6,33	2,41
Souostroví Gulag	SOLŽENICYN, Alexandr I.	57	57	57	55	55	54	237	4,16	135	2,37	113	2,05	100	1,82	92	1,70	2,45
Věčná dobrodružství Kapitána Škol	FULGHUM, Robert	40	40	41	40	39	38	294	7,35	224	5,46	169	4,23	153	3,92	186	4,89	2,46
Hrad v Pyrenejích	GAARDER, Jostein	44	44	43	43	42	42	213	4,84	151	3,51	127	2,95	94	2,24	98	2,33	2,51
Srdece a duše	BINCHY, Maeve	43	43	45	45	44	42	333	7,74	296	6,58	265	5,89	234	5,32	219	5,21	2,53
Hra o trůny	MARTIN, George Raymo	64	64	64	56	44	28	549	8,58	466	7,28	452	8,07	278	6,32	169	6,04	2,54

NÁZEV	ZÁHLAVÍ	NEODEPSANÉ SVAZKY K:						VÝPŮJKY V ROCE:										rozdíl ve výpůjčkách 2012-2016	
		1.1.2012	1.1.2013	1.1.2014	1.1.2015	1.1.2016	1.1.2017	2012		2013		2014		2015		2016			
								celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek		
Nové povídky	SVĚRAK, Zdeněk	53	54	58	61	59	58	513	9,50	442	7,62	497	8,15	440	7,46	400	6,90	2,60	
Prážský hřbitov	ECO, Umberto	72	88	90	92	95	95	685	7,78	633	7,03	573	6,23	496	5,22	491	5,17	2,62	
No a já	VIGAN, Delphine de	42	41	39	37	37	29	295	7,20	258	6,62	155	4,19	116	3,14	131	4,52	2,68	
Kouzlo okamžiku	ROBERTS, Nora	49	49	49	50	47	47	544	11,10	495	10,10	488	9,76	452	9,62	394	8,38	2,72	
Souostroví Gulag	SOLŽENICYN, Alexandr I.	57	57	56	55	52	51	362	6,35	267	4,77	236	4,29	235	4,52	185	3,63	2,72	
Horory na dobrou noc	HOROWITZ, Anthony	47	47	47	47	44	42	240	5,11	158	3,36	128	2,72	116	2,64	99	2,36	2,75	
Metro 2034	GLUCHOVSKIJ, Dmitrij A	38	40	42	40	39	37	314	7,85	240	5,71	205	5,13	164	4,21	188	5,08	2,77	
Slepě slunečnice	MÉNDEZ, Alberto	50	52	52	51	50	50	163	3,13	84	1,62	40	0,78	16	0,32	17	0,34	2,79	
Alef	COELHO, Paulo	56	56	57	56	55	59	452	8,07	381	6,68	351	6,27	292	5,31	305	5,17	2,90	
Krásná netýkavka	ROTOVÁ, Inna	38	38	37	38	37	36	495	13,03	458	12,38	412	10,84	395	10,68	361	10,03	3,00	
Garou - ovce znovu vyšetřují	SWANN, Leonie	47	50	50	49	47	46	207	4,14	109	2,18	70	1,43	58	1,23	51	1,11	3,03	
Dítě z Apulie	VANKOVÁ, Ludmila	38	38	38	38	39	35	310	8,16	236	6,21	198	5,21	218	5,59	179	5,11	3,04	
Vyhlička na věčnost	KULHÁNEK, Jiří	53	54	47	32	17	10	451	8,35	316	6,72	197	6,16	103	6,06	53	5,30	3,05	
Příběhy z temné komory	GRASS, Günter	40	40	40	40	39	39	159	3,98	49	1,23	19	0,48	61	1,56	34	0,87	3,10	
Sbohem buď, láska má	CHANDLER, Raymond	48	49	49	50	50	48	378	7,77	294	6,00	229	4,58	236	4,72	221	4,60	3,11	
Princezna Alžběta	WEIR, Alison	43	44	45	43	41	37	298	6,77	277	6,16	185	4,30	146	3,56	135	3,65	3,12	
Podivný ráj a jiné povídky	DICK, Philip Kindred	42	42	42	42	42	40	191	4,55	100	2,38	86	2,05	48	1,14	53	1,33	3,22	
Nula stupňů volnosti	DEAVER, Jeffery	36	35	37	34	33	31	339	9,69	328	8,86	264	7,76	229	6,94	200	6,45	3,23	
Král a císař	HANIBAL, Jiří	39	39	39	39	37	32	329	8,44	268	6,87	215	5,51	197	5,32	165	5,16	3,28	
Kateřina	ČERNÁ, Jaroslava	40	40	41	41	42	40	367	9,18	329	8,02	267	6,51	226	5,38	234	5,85	3,33	
Zlá panenka	PROŠKOVÁ, Hana	47	47	47	48	47	42	535	11,38	449	9,55	357	7,44	355	7,55	337	8,02	3,36	
Tak pravil hlemýžď	CLARKE, Stephen	34	35	37	38	39	41	300	8,57	275	7,43	249	6,55	235	6,03	213	5,20	3,38	
Velká holka	STEEL, Danielle	53	53	54	54	53	52	563	10,62	548	10,15	471	8,72	409	7,72	376	7,23	3,39	
Vrah v temnotě	TURSTEN, Helene	51	51	50	50	50	44	342	10,43	486	9,72	381	7,62	343	8,66	307	6,98	3,42	
Chudí v Lodži	SEM-Sandberg, Steve	36	37	37	37	37	38	276	7,46	235	6,35	158	4,27	150	4,05	152	4,00	3,46	
Království na konci cesty	GUILLOU, Jan	40	40	40	40	40	38	249	6,23	141	3,53	123	3,08	103	2,58	104	2,74	3,49	
Záležitost srdce	STEEL, Danielle	53	53	52	51	48	47	548	10,34	430	8,27	386	7,57	369	7,69	322	6,85	3,49	
Na růžích ustláno	ROBERTS, Nora	43	43	44	44	39	38	490	11,40	475	10,80	442	10,05	370	9,49	300	7,89	3,50	
Slečna Fifi	MAUPASSANT, Guy de	50	50	50	50	49	48	264	5,28	180	3,60	128	2,56	99	2,02	85	1,77	3,51	
Faktor Scarpettová	CORNWELL, Patricia Dar	31	34	31	32	32	29	293	8,62	267	8,61	211	6,59	182	5,69	148	5,10	3,51	
Vraždy ve Villette	HEDSTRÖM, Ingrid	39	39	39	38	38	35	327	8,38	219	5,62	174	4,58	156	4,11	169	4,83	3,56	
Pokoj č. 10	EDWARDSON, Ake	39	39	40	41	39	37	442	11,33	387	9,68	353	8,61	338	8,66	287	7,76	3,58	
Svíčka za mrtvého	GRANGER, Ann	47	48	48	45	38	34	523	10,90	465	9,69	367	8,16	317	8,34	248	7,29	3,60	
Příznání	GRISHAM, John	55	56	55	55	55	49	493	8,80	445	8,09	357	6,49	339	6,16	253	5,16	3,64	
Černá kniha	PAMUK, Orhan	40	40	39	39	38	38	250	6,25	190	4,87	143	3,67	110	2,89	99	2,61	3,64	
V dobrem i ve zlém	GILBERT, Elizabeth	45	44	42	39	34	32	350	7,95	257	6,12	172	4,41	153	4,50	137	4,28	3,67	
Nesmrtelní	NOËL, Alyson	42	42	42	42	41	40	190	4,52	111	2,64	69	1,64	46	1,12	34	0,85	3,67	
Hlupák Gimpl a jiné povídky	SINGER, Isaac Bashevis	49	49	49	49	49	49	225	4,59	89	1,82	44	0,90	48	0,98	44	0,90	3,69	
Skvělá budoucnost	CUSSET, Catherine	43	43	41	40	38	38	184	4,28	85	2,07	59	1,48	29	0,76	22	0,58	3,70	
Světla jihu	STEEL, Danielle	49	49	49	50	49	46	501	10,22	416	8,49	389	7,78	328	6,69	300	6,52	3,70	
Hotel na rohu hořkosti a štěstí	FORD, Jamie	46	46	45	46	43	42	304	6,61	206	4,58	146	3,17	129	3,00	121	2,88	3,73	
Pokoření	ROTH, Philip	41	43	43	42	41	41	228	5,30	145	3,37	97	2,31	110	2,68	64	1,56	3,74	
Zmije	SAPKOWSKI, Andrzej	42	41	41	41	41	41	32	275	6,71	198	4,83	159	3,88	132	3,22	93	2,91	3,80
O nejlepším kocourovi	AMORY, Cleveland	42	43	43	43	43	42	251	5,84	168	3,91	118	2,74	90	2,09	83	1,98	3,86	
Umřel jsem v sobotu	FORMÁNEK, Josef	49	68	69	67	66	64	457	6,72	387	5,61	350	5,22	277	4,20	180	2,81	3,91	
Křesťanství pod ledovcem	HALLDÖR LAXNESS	51	50	50	49	47	47	232	4,64	101	2,02	34	0,69	29	0,62	31	0,66	3,98	
Keltův sen	VARGAS Llosa, Mario	49	49	49	49	49	49	290	5,92	151	3,08	94	1,92	89	1,82	94	1,92	4,00	
Led v žilách	YRSA SIGURDARDÓTTIR	56	58	58	58	57	56	487	8,40	340	5,86	268	4,62	252	4,42	244	4,36	4,04	
Nick a Norah: až do ochraptění	COHN, Rachel	48	48	47	47	45	45	288	6,00	227	4,83	173	3,68	112	2,49	87	1,93	4,07	
Garfield žije plnými doušky	DAVIS, Jim	61	65	53	25	13	9	707	10,88	560	10,57	226	9,04	109	8,38	61	6,78	4,10	
Spřízněnost krve	HILL, Reginald	39	40	40	41	39	40	305	7,63	251	6,28	201	4,90	143	3,67	141	3,53	4,10	
Drž mě pevně, miluj mě zlehka	FULGHUM, Robert	52	52	55	56	56	57	419	8,06	354	6,44	269	4,80	190	3,39	225	3,95	4,11	
Nevěra po americku	FORMANOVÁ, Martina	55	55	55	59	60	62	615	11,18	569	10,35	536	9,08	550	9,17	438	7,06	4,12	
Stíny v srdci	WEBB, Katherine	37	37	37	38	36	33	331	8,95	262	7,08	231	6,08	243	6,75	159	4,82	4,13	
Dramatik	BRUEN, Ken	52	53	53	53	52	52	395	7,45	324	6,11	248	4,68	194	3,73	172	3,31	4,15	
Ztracena v dobré knize	FFORDE, Jasper	45	45	45	43	43	43	215	4,78	84	1,87	40	0,93	23	0,53	27	0,63	4,15	
Železná řeka	PARKER, T. Jefferson	40	40	40	41	40	39	240	6,00	133	3,33	112	2,73	115	2,88	72	1,85	4,15	
Poděl cest	JAZAIROVÁ, Pavla	40	40	41	41	39	37	285	7,13	213	5,20	181	4,41	124	3,18	109	2,95	4,18	
Jeden ze sta	KERLEY, Jack	36	37	37	37	35	33	313	8,46	228	6,16	171	4,62	158	4,51	141	4,27	4,19	
Čtyři poslední věci	HOFFMAN, Paul	38	39	37	37	33	31	249	6,38	178	4,81	130	3,51	91	2,76	68	2,19	4,19	
Další báječný rok	VIEWEGH, Michal	50	50	50	52	53	53	497	9,94	431	8,62	385	7,40	350	6,60	301	5,68	4,26	
Stíny zůstávají	DE JONGE, Peter	50	50	51	50	51	47	411	8,22	312	6,12	214	4,28	180	3,53	186	3,96	4,26	
Marta v roce vetfelce	SOUKUPOVÁ, Petra	58	58	61	61	58	53	574	9,90	423	6,93	327	5,36	347	5,98	297	5,60	4,29	
Přízraky	McBAIN, Ed	38	39	39	39	39	36	383	9,82	295	7,56	253	6,49	236	6,05	198	5,50	4,32	
Jedna vražda stačí	HUTÁŘOVÁ, Ivana	43	44	43	42	39	38	352	8,00	273	6,35	190	4,52	185	4,74	138	3,63	4,37	
Stříbrná větve	SUTCLIFF, Rosemary	47	48	49	48	47	47	294	6,13	147	3,00	95	1,98	78	1,66	81	1,72	4,40	
Ve službách hyeny bohyně	DOHERTY, P. C.	40	40	40	39	37	35	351	8,78	234	5,85	189	4,85	185	5,00	150	4,29	4,40	
Čábelské ragú	QUEEN, Ellery	49	51	51	52	51	51	464	9,10	347	6,80	274	5,27	236	4,63	235	4,61	4,49	
Minulost minulosti	HATTEMER-Higgins, Ida	40	40	40	40	37	37	196	4,90	93	2,33	35	0,88	13	0,35	13	0,35	4,55	
Ani později, ani jinde	VIGAN, Delphine de	36	37	35	34	35	30	388	10,49	293	8,37	234	6,88	143	4,09	178	5,93	4,55	

NÁZEV	ZÁHLAVÍ	NEODEPSANÉ SVAZKY K:						VYPŮJČKY V ROCE:										rozdíl ve výpůjčkách 2012- 2016
		1.1.2012	1.1.2013	1.1.2014	1.1.2015	1.1.2016	1.1.2017	2012		2013		2014		2015		2016		
								celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	celkem	na svazek	
Lásky princezen kuronských	DVOŘÁK, Otomar	40	40	40	40	39	39	360	9,00	228	5,70	179	4,48	161	4,13	173	4,44	4,56
Za soumraku	CUNNINGHAM, Michael	58	59	61	57	54	48	466	7,90	262	4,30	254	4,46	230	4,26	160	3,33	4,56
Roztomilé malé lháčky	SHEPARD, Sara	35	35	36	35	33	32	260	7,43	249	6,92	228	6,51	145	4,39	91	2,84	4,58
Černočerná tma	KING, Stephen	52	51	50	47	38	32	473	9,27	338	6,76	284	6,04	199	5,24	149	4,66	4,62
Prokletý maturiták	PROKLETÝ	52	52	53	53	50	50	290	5,58	159	3,00	115	2,17	71	1,42	47	0,94	4,64
Šťastné a (nejen) veselé	KNIGHT, India	2	49	49	49	48	47	353	7,20	356	7,27	243	4,96	170	3,54	118	2,51	4,69
Láska je ve vzduchu	MOORE, Jane	38	39	39	39	38	37	355	9,10	325	8,33	238	6,10	173	4,55	160	4,32	4,78
Prokletí lipovského dvora	FOJTOVÁ, Věra	43	42	42	41	41	41	466	11,10	344	8,19	243	5,93	248	6,05	257	6,27	4,83
Tajná kniha	OBERMANNOVÁ, Irena	56	56	57	57	56	50	568	10,14	516	9,05	439	7,70	340	6,07	263	5,26	4,88
Noční hlídka	WATERS, Sarah	50	50	50	48	46	43	342	6,84	244	4,88	146	3,04	67	1,46	84	1,95	4,89
Orel Deváté legie	SUTCLIFF, Rosemary	48	48	50	49	48	45	324	6,75	186	3,72	100	2,04	90	1,88	83	1,84	4,91
Boletus arcanus	URBAN, Miloš	40	43	43	42	41	39	304	7,07	220	5,12	199	4,74	150	3,66	83	2,13	4,94
Expres Praha Radotín	BUŠTA, Pavel	41	42	42	42	41	40	255	6,07	126	3,00	74	1,76	26	0,63	43	1,08	5,00
Profesor touhy	ROTH, Philip	52	53	52	51	48	47	359	6,77	220	4,23	152	2,98	111	2,31	83	1,77	5,01
Kainovo znamení	KNOX, Tom	55	55	55	55	51	49	303	5,51	121	2,20	63	1,15	27	0,53	24	0,49	5,02
Tichá noc	STALLWOOD, Veronica	45	46	46	47	46	47	471	10,24	358	7,78	283	6,02	253	5,50	244	5,19	5,05
Temný měsíc	SANDFORD, John	49	50	50	50	48	43	481	9,62	366	7,32	305	6,10	258	5,38	195	4,53	5,09
Vražda na Den otců	HARRIS, Lee	50	49	48	43	40	32	538	10,98	412	8,58	309	7,19	253	6,33	187	5,84	5,14
Dvojitá hra	PARKER, Robert B.	41	41	41	40	38	38	424	10,34	320	7,80	233	5,83	205	5,39	197	5,18	5,16
Ulíčka tisíce květů	TSUKAYAMA, Gail	50	50	50	50	48	48	328	6,56	183	3,66	119	2,38	91	1,90	66	1,38	5,19
Modrý je barva vraždy	HARRIS, Joanne	50	50	50	50	48	48	367	7,34	225	4,50	150	3,00	108	2,25	103	2,15	5,19
Slepá vášeň	CABOT, Meg	44	44	44	44	42	39	449	10,20	349	7,93	280	6,36	227	5,40	195	5,00	5,20
Nepříjemně blízko	BARCLAY, Linwood	49	50	50	50	47	42	408	8,16	277	5,54	143	2,86	149	3,17	124	2,95	5,21
Ach, ty matky	ACH	49	50	50	52	52	50	450	9,00	308	6,16	250	4,81	188	3,62	189	3,78	5,22
Operace Stonewall	ŠULC, Jiří	40	40	40	40	40	40	310	7,75	192	4,80	133	3,33	86	2,15	101	2,53	5,23
Ve vyšším zájmu	McCLURE, Ken	42	42	42	39	38	35	360	8,57	325	7,74	222	5,69	172	4,53	116	3,31	5,26
Vstupenka do ráje	LANCZOVÁ, Lenka	37	38	38	37	34	30	415	10,92	338	8,89	295	7,97	240	7,06	169	5,63	5,29
Deník rodičů se otce	TESÁŘ, Milan	44	48	50	51	51	51	315	6,56	235	4,70	129	2,53	87	1,71	65	1,27	5,29
Smrt zahradnice	STALLWOOD, Veronica	39	39	40	39	39	37	432	11,08	369	9,23	277	7,10	244	6,26	214	5,78	5,29
Pirátská odysea	CRICHTON, Michael	48	48	49	48	47	44	435	9,06	333	6,80	248	5,17	182	3,87	165	3,75	5,31
Kostí Avalonu	RICKMAN, Philip	49	49	50	49	46	44	341	6,96	202	4,04	95	1,94	102	2,22	72	1,64	5,32
Faraonka	O'NEILL, Patricia L.	47	47	47	44	44	42	453	9,64	366	7,79	304	6,91	197	4,48	181	4,31	5,33
Mozartova poslední arie	REES, Matt Beynon	39	40	39	40	40	40	264	6,60	114	2,92	70	1,75	60	1,50	50	1,25	5,35
Slepá skvrna	DAMHAUG, Torkil	56	56	56	54	52	45	528	9,43	397	7,09	297	5,50	209	4,02	180	4,00	5,43
Fantazie se meze nekladou	ROBB, J. D.	42	42	42	42	42	36	457	10,88	346	8,24	314	7,48	218	5,19	196	5,44	5,44
Útek	MUNRO, Alice	40	40	55	58	58	58	375	9,38	336	6,11	472	8,14	330	5,69	228	3,93	5,44
Maigret a případ Nahur. Maigret v	SIMÉON, Georges	38	39	36	35	30	25	370	9,49	216	6,00	170	4,86	148	4,93	101	4,04	5,45
Tvář	BOULLE, Pierre	58	59	59	59	58	57	423	7,17	223	3,78	161	2,73	101	1,74	98	1,72	5,45
Hra na pravdu	STELLA BLOMKVIST	54	54	54	54	50	45	598	11,07	496	9,19	379	7,02	296	5,92	253	5,62	5,45
Ničitel	CUSSLER, Clive	46	48	49	49	47	45	340	7,08	177	3,61	123	2,51	82	1,74	73	1,62	5,46
Dcera strážce majáku	ROSMAN, Ann	48	51	51	51	51	50	434	8,51	311	6,10	178	3,49	198	3,88	151	3,02	5,49
Ozvěna	BERÁKOVÁ, Zora	49	49	49	50	50	50	399	8,14	268	5,47	188	3,76	132	2,64	128	2,56	5,50
Upíří deníky	SMITH, L. J.	55	54	52	50	44	41	354	6,56	235	4,52	131	2,62	58	1,32	39	0,95	5,50
Sibiřská výchova	LILIN, Nicolai	49	49	50	49	48	38	454	9,27	303	6,06	309	6,31	213	4,44	139	3,66	5,61
Poslední vlkodlak	DUNCAN, Glen	38	38	39	38	37	36	246	6,47	90	2,31	47	1,24	38	1,03	29	0,81	5,67
Ohně z ráje	SIMMONS, Dan	45	45	44	43	43	42	302	6,71	148	3,36	76	1,77	59	1,37	43	1,02	5,69
Tygré, tygré	FRAGOSO, Margaux	51	51	51	51	50	49	342	6,71	173	3,39	98	1,92	64	1,28	49	1,00	5,71
Vražda na Den matek	HARRIS, Lee	51	51	50	48	45	38	589	11,55	496	9,92	361	7,52	274	6,09	222	5,84	5,71
Trůn Templářů	CHRISTOPHER, Paul	48	47	45	44	42	40	373	7,94	247	5,49	145	3,30	101	2,40	88	2,20	5,74
Země otců a zrádců	BILLER, Maxim	45	47	47	47	46	44	322	6,85	126	2,68	89	1,89	56	1,22	49	1,11	5,74
Setba	RAY, Fran	47	47	47	47	46	46	325	6,91	196	4,17	85	1,81	61	1,33	52	1,13	5,78
Out	KIRINO, Natsuo	46	47	48	49	47	46	359	7,64	247	5,15	189	3,86	127	2,70	85	1,85	5,79
Vnější tma	MCCARTHY, Cormac	57	57	57	56	54	53	416	7,30	217	3,81	144	2,57	100	1,85	79	1,49	5,81
Upíří deníky	SMITH, L. J.	51	51	49	49	43	41	335	6,57	202	4,12	119	2,43	47	1,09	31	0,76	5,81
Jmenuju se Nikki	CABOT, Meg	42	42	41	42	39	35	330	7,86	201	4,90	144	3,43	104	2,67	68	1,94	5,91
Chlápek od vedlejšího hrobu	MAZETTI, Katarina	50	50	49	49	49	49	411	8,22	280	5,71	194	3,96	131	2,67	109	2,22	6,00
Mraživé mlčení	RENDEL, Ruth	41	41	41	41	42	39	380	9,27	278	6,78	209	5,10	181	4,31	126	3,23	6,04
Pochod na Varšavu	KESSELER, Leo	40	40	39	38	38	38	325	8,13	140	3,59	83	2,18	89	2,34	78	2,05	6,07
Příběh Lucy Gaultové	TREVOR, William	44	45	45	45	42	42	313	6,96	128	2,84	78	1,73	38	0,90	36	0,86	6,10
Spravedlnost v Divine	BALDACCI, David	46	46	45	46	45	44	391	8,50	291	6,47	157	3,41	132	2,93	102	2,32	6,18
Špión, který se přišel ohřát	LE CARRÉ, John	45	45	46	44	44	43	445	9,89	302	6,57	222	5,05	189	4,30	158	3,67	6,21
Návrat domů	SCANLAN, Patricia	51	52	52	52	51	51	470	9,04	341	6,56	226	4,35	153	3,00	143	2,80	6,23
Šarlatové pírkó	BINCHEY, Maeve	51	51	53	52	49	46	480	9,41	377	7,11	297	5,71	197	4,02	145	3,15	6,26
Králova řeč	LOGUE, Mark	47	46	47	48	47	46	420	9,13	326	6,94	244	5,08	165	3,51	132	2,87	6,26
Libůstka	SZCZYGIEL, Mariusz	43	44	45	45	44	43	403	9,16	290	6,44	203	4,51	137	3,11	116	2,70	6,46
Spiknutí Templářů	CHRISTOPHER, Paul	48	48	47	47	45	43	412	8,58	233	4,96	130	2,77	94	2,09	91	2,12	6,47
Legie Templářů	CHRISTOPHER, Paul	48	48	48	48	46	46	415	8,65	282	5,88	141	2,94	103	2,24	99	2,15	6,49
Na Řece	HEJZLAROVÁ, Taj-tün	56	56	57	57	56	55	419	7,48	200	3,51	97	1,70	54	0,96	54	0,98	6,50
Delikátní Dexter	LINDSAY, Jeffrey P.	52	52	53	54	51	51	406	7,81	260	4,91	152	2,81	75	1,47	66	1,29	6,51
Jeho poslední věvodkyně	KIMM, Gabrielle	51	50	50	49	47	46	497	9,94	326	6,52	215	4,39	169	3,60	150	3,26	6,58
Pevnost	CORNWELL, Bernard	40	40	38	36	35	35	332	8,30	201	5,29	98	2,72	72	2,06	55	1,57	6,73
Smrtící záře	MacBRIDE, Stuart	35	35	35	39	38	37	365	10,43	230	6,57	196	5,03	163	4,29	136	3,68	6,75
Monster High	HARRISON, Lisi	45	45	45	42	42	38	418	9,29	332	7,38	208	4,95	157	3,74	92	2,42	6,87
Nutkáni	COULTER, Catherine	40	41	40	40	38	36	472	11,51	365	9,13	242	6,05	193	5,08	159	4,42	7,10
Žena, která se ponořila do srdce v	BERMAN, Sabina	48	48															

Další údaje plynoucí z výzkumu:

Při podobných šetřeních můžeme zjišťovat např. žánrovou skladbu zkoumaných titulů. V našem výzkumu je mezi 40 atraktivními tituly zastoupeno 20 detektivek, 11 tzv. ženských románů, 4 historické romány, 2 komiksy a 5 titulů není výrazně žánrově vyhraněno.

Pro problematiku atraktivity knihovního fondu je zajímavým faktem, že u některých titulů výpůjčky po pěti letech (v roce 2016) vzrostly. Je jich 10 a jsou umístěny v čele tabulky. U prvních tří z nich lze pozorovat i nárůst počtu výpůjček spolu s nárůstem počtu exemplářů. V případě Pentagramu (Jo Nesbo) bylo k 1. 1. 2012 neodepsaných exemplářů 58 a uskutečněných výpůjček přepočítaných na jeden svazek 5,23, po dokoupení dalších výtisků je k 1. 1. 2013 jejich stav 144 exemplářů a výpůjčky za rok 2013 v přepočtu na jeden svazek 9,00.

Co vše může ovlivnit atraktivitu díla? Některé příčiny můžeme nalézt i v průzkumu. Očekávání nové knihy populárního autora (Nesbo, Vondruška), dlouhodobě oblíbené knihy (Christie, Francis, Waltari), doporučená školní četba (Remarque), popularita podpořená natočením filmu. Atraktivitu podnítl samozřejmě účelná reklama, získání prestižní ceny (Magnesia Litera).

Významné události, o kterých se domníváme, že mohly ovlivnit četnost výpůjček v letech, které zkoumáme. A které by se mohly stát předmětem dalšího zkoumání.

významná fakta, která mohou ovlivnit výpůjčky				
Rok	registr. ²³ čtenáři	roční přírůstek do knihovního fondu	uzavírky poboček	významné události
2012	170 348	107 059 KJ z toho darů 9 745 KJ	uzavření poboček Vršovice, 5.května a Cibulka (dospělá část), od poloviny roku uzavření pobočky Lužiny (rekonstrukce objektu)	začátek projektu Dejme knihám další šanci
2013	182 890	119076 KJ	celoročně uzavřeny Lužiny (rekonstrukce), několik měsíců uzavřeny Bohnice a Novodvorská (rekonstrukce), z důvodu povodňového ohrožení uzavřeny na 14 Ústřední knihovna, Holešovice a Michle	
2014	180 508	140 146 KJ	uzavření Chmelnice (stěhování do nového objektu) uzavření Letné, Holešovic a otevření Sedmičky, stěhování Hradčan	od začátku roku pronájem centralizovaného vzdáleného skladu Jeneč
2015	180 669	126 994 KJ	otevření Novodvorské, Vozovny (na konci roku, přestěhovaná Chmelnice), otevření Lužin	počet stanic bibliobusů se zvýšil z 29 na 34, u ZŠ z 8 na 13
2016	179 660	117 785 KJ		

²³ Registrovaný čtenář – návštěvník, který měl alespoň část roku platný čtenářský průkaz a byla mu poskytnuta nějaká adresná služba (výpůjčka, rezervace apod.)

7 Závěr

Oblastí zájmu bakalářské práce bylo budování knihovního fondu v Městské knihovně v Praze. Byla zde popsána práce s knihovním fondem, agendy týkající se zejména procesů akvizice a vyřazování. Snahou bylo rovněž vystihnout specifický přístup Městské knihovny v Praze k práci s knihovním fondem, který se odvíjí zejména od služby „vracení všude“ a propojení knihovních fondů všech poboček v tzv. „jeden fond“ Městské knihovny v Praze.

V práci jsou využity poznatky z vlastní praxe, důležitým zdrojem byla šedá literatura, která vzniká za účelem dokumentování procesů v Městské knihovně v Praze.

Cílem práce bylo shromáždění základních poznatků o procesech týkajících se knihovního fondu na jednom místě. A věnovat se tak knihovnímu fondu napříč všemi pracovními útvary, které se jím zabývají.

Práce by mohla tudíž sloužit novým kolegům v Městské knihovně v Praze, kteří by jejím prostřednictvím nabyli základního uceleného pohledu na práci s knihovním fondem, i kolegům stávajícím, neboť práce s knihovním fondem doznala v posledních letech výrazných změn.

Konkrétním přínosem bakalářské práce je pro autorku potvrzení poznání, že v každé práci jde zejména o spolupráci. A ta se zde projevuje především jako dobrá a včasná komunikace mezi útvary, které s knihovním fondem pracují; akvizicí, správou knihovních fondů a službami. Spolupráce probíhá mnoha způsoby; osobně, spoluúčastí na pracovních týmech, informováním o vlastní práci, pomocí služebního intranetu (články týdně uveřejňované na hlavní straně). Začíná spolupráce ve formě stáží mezi akvizicí a správou knihovních fondů. Zvažuje se svěření některých agend obou oddělení do rukou jednoho pracovníka, aby se spolupráce stala ještě těsnější a zpětná vazba přesnější (včasný dokup žádaného, ale často vyřazovaného titulu). Přípravuje se nové pojetí workshopu pro knihovníky o vyřazování a práci s knihovním fondem, který by své těžiště přenesl od vyřazování k budování knihovního fondu. Podstatným přínosem bylo rovněž získání poznatků, které poslouží formování a dalšímu směřování nově vzniklého oddělení správy knihovních fondů.

Seznam použité literatury

ČERMÁKOVÁ, Zdeňka a Jan LUKAVEC. *Městská knihovna v zrcadle času (1891–2016)* [online]. V MKP 1. vydání. Praha: Městská knihovna v Praze, 2016 [cit. 2017-04-19]. ISBN 978-80-7532-343-9. Dostupné z:

https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/28/16/43/mestska_knihovna_v_zrcadle_casu.pdf

FOBEROVÁ, Libuše a Drahomíra BLÁHOVÁ. Mapa možných budoucností veřejných knihoven. In: *Itlib - Informačné technológie a knižnice* [online]. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: http://itlib.cvtisr.sk/archiv/2013/1/mapa-moznych-budoucnosti-verejnych-knihoven.html?page_id=2389

Kapacity fondu poboček. *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Kapacity_fondu_pobo%C4%8Dek

Knihovní řád Městské knihovny v Praze: znění účinné od 1. 10. 2013 [online]. Praha: Městská knihovna v Praze, 2013, 32 s. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/o-knihovne/dokumenty-ke-stazeni/?knihovna=>

Maloobrátkový fond - vznik. *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Maloobr%C3%A1tkov%C3%BD_fond_-_vznik

Městská knihovna v Praze - návod k použití [online]. 4. vydání. Praha: Městská knihovna v Praze, 2014, 19 s. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/o-knihovne/dokumenty-ke-stazeni/?knihovna=>

OLBRICHOVÁ, Alice. Moderní knihovna je obývacím městem. In: *Literární noviny* [online]. 2010 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <http://www.literarky.cz/politika/domaci/2036-moderni-knihovna-je-obyvakem-msta>

2015 08 MP Pokyny vsudevracení tekání. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017/05/14]. Dostupné z:

https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/2015_08_MP_Pokyny_vsudevraceni_tekani#Popis_modu_Realokace_svazk.C5.AF_ve_VYP

Služby veřejných knihoven: směrnice IFLA. [e-kniha]. K vydání připravily Christie Koontz a Barbara Gubbin. 1. vydání. Praha: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut, 2012. 203 s. ISBN 978-80-7050-620-2. Dostupné z:

<https://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/series/147-cs.pdf>

Soubor:MKP v cislech 2016.xlsx. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-06-18]. Dostupné z: https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Soubor:MKP_v_cislech_2016.xlsx

STÖCKLOVÁ, Anna. *Akvizice*. Praha: Ústav informačních studií a knihovnictví, 2008.

STÖCKLOVÁ, Anna. *Organizace a ochrana knihovního fondu*. Praha: Ústav informačních studií a knihovnictví, 2008.

Strategie 2020. *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-05-30]. Dostupné z: <https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Strategie2020>

TYSLOVÁ, Šárka. Zpráva o všudevracení. In: *Intranet.mlp.cz* [online]. [cit. 2017-04-19].

Dostupné z:

https://intranet.mlp.cz/wiki/index.php/Zpr%C3%A1va_o_v%C5%A1udevracen%C3%AD_2016

VÁVRA, Jan a Libuše MATYÁŠOVÁ. *Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2016* [online].

Praha: Městská knihovna v Praze, 2017, 97 s. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z:

<https://www.mlp.cz/cz/o-knihovne/dokumenty-ke-stazeni/?knihovna=&knihovna=0>

VODIČKOVÁ, Hana a Jiří CEJPEK. *Terminologický slovník knihovnický a bibliografický*. 1. vydání. Praha: SPN, 1965. 119, [1] s. Edice Ústř. vědecko-met. kabinetu knihovnictví. Publikace státních věd. knihoven.

Zřizovací listina Městské knihovny v Praze [online]. In: www.mlp.cz. [cit. 2017-04-19].

Dostupné z: <https://www.mlp.cz/cz/o-knihovne/dokumenty-ke-stazeni/?knihovna=>

Seznam zkratk

Seznam zkratk	
AKS	automatizovaný knihovnický systém
AKVI	Akvizice
KJ	knihovní jednotka
MKP	Městská knihovna v Praze
MOF	maloobrátkový fond
OCH	oborová charakteristika
OKF	odbor knihovních fondů

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Struktura knihovního fondu MKP k 31. 12. 2016.....	22
Obrázek č. 2 Tabulka dokupů pro žádané tituly (kráceno).....	27
Obrázek č. 3 AKS Koniáš, modul dlouho nepůjčované.....	34
Obrázek č. 4 AKS Koniáš, modul realokace svazků.....	35
Obrázek č. 6 AKS Koniáš, hledák.....	37
Obrázek č. 5 Tabulka předpokládaného atraktivního fondu nakoupeného v roce 2011....	41-43

Seznam příloh

Příloha č. 1 Seznam titulů pro nákupní komisi

Příloha č. 2 Organizační struktura MKP

Přílohy

Příloha č. 1 – Seznam titulů pro nákupní komisi

Seznam titulů pro nákupní komisi 11.7.2017 - 28. týden

Obs	Autor, název	Nakladatel	Cena		
-----	--------------	------------	------	--	--

Beletrie

1	Al-Khatahtbeh, A.: Muslimská dívka	XYZ	249		
1	Blume, J.: V případě neočekávané události	Argo	398		
1	Bourdeaut, O.: Čekání na Bojanglese	Plus	249		
1	Damijo, A.: Anglické listí, aneb, Coolturní	Ikar	199		
1	Douglas-Home, M.: Mořský detektiv	Plus	299		
1	Ekman, K.: Stírací losy	Moba	349		
1	Esposito, Ch.: Šílená	Jota	368		
1	Hoover, C.: Možná jednou	Euromedia	249		
1	Horáková, N.: Ženy a lži ree	Moba	259		
1	Jacobsen, S.: Odplata	Knihna Zlín	399		
1	Jansson, T.: Cestovat nalehko	Orsini	249		
1	Joffo, J.: Z Paříže do Paříže ree	MF	299		
1	Johnsrud, I.: Kalypso	Host	349		
1	King, S.: Čtyři po půlnoci ree	Beta	329		
1	Loe, E.: Nákladáky Volvo	Knihna Zlín	249		
1	McBain, E.: Prachy, prachy, prachy ree	Baronet	299		
1	McEwen, S.: Neviditelný	Cpress	399		
1	McLean, P.: Drake	Host	299		
1	Moore, C.: Použité duše	XYZ	329		
1	Neuvel, S.: Spící obři	KK	279		
1	Norman, M.: Všichni jsme nějak vadní	Jota	298		
1	Prowse, A.: Pomněnčino dítě	Dobrovský	329		
1	Quick, A.: Dívky, které zmizely	Baronet	299		
1	Rečková, J.: Jáma a dům	Epocha	299		
1	Showalter, G.: Alenka v říši zombií	Fragment	269		
1	Taylor, C. L.: Zmizelý	Domino	349		
1	Walden, L.: Znamení osudu	Alpress	299		
1	Weaver, T.: Němé oběti	Mystery	379		
1	Wells, B.: Na konci samoty	Plus	299		
1	Wodehouse, P. G.: Nedostižný komorník	Vyšehrad	248		

Poezie

2	Heyse, P.: Jsme kapkou v moři života	Prostor	197		
2	Hruška, P.: Nevlastní	Argo	168		

Knihy pro děti a mládež

3	Castro, A.: Gustík Smutník a kradač lidí	Alpress	199		
3	Göntgen, I.: Velká knížka letiště... LEPORELO	Presco	149		
3	Lewman, D.: Trollové	Egmont	149		
3	Lodge, J.: Štěňátko, štěňátko, jak..? LEPORELO	Svojtka	219		
3	Ludvíková, J.: Hortensie Malinová	Brána	269		
3	Meadows, D.: Kamarádky kouzelných zvířátek	Cpress	199		
3	Robinson, C.: Jake je fake	Jota	248		
3	Válková, V.: Husité	Grada	179		
3	Vladislav, J.: Proč je slunce na obloze samo	Malvern	298		
3	Walliams, D.: Nejhorší děti na světě	Argo	298		

Knihy naučné

C	Dejmková, L.: Get the Louk	BizBooks	299		
C	Dolejší, L.: Svět podle LU	MF	349		
D	Buisson, J.: Poslední dny královen	Brána	349		
D	Hargreaves, J.: Malá historie draků	Dokořán	198		
D	Liška, V.: Záhadná mystéria dějin	XYZ	59		
D	Liška: Slavní mágové, okultisté a kouzelníci	XYZ	39		
D	Vydra, Z.: Dějiny Ruska	NLN	439		
E	Fiala, V.: Umělecká Vídeň	NLN	439		
E	Hroudová, M.: Cyklotoulky III. s dětmi,...	Cykloknihy	299		
E	James, H.: Anglické hodiny	Leda	329		
E	La Carrer, O.: Atlas prokletých míst	65.pole	498		
E	Macourek, P.: Bez motoru přes Evropu	vl.nakl.	285		
E	Novák: Lednicko-valtický areál. Pálava...	Akcent	179		
E	Zeman, J.: Český kras	Akcent	179		
G	Cekota, A.: Geniální podnikatel Tomáš Baťa	NTB	399		
G	Hoffman, D. E.: Špion za miliardu dolarů	Cpress	349		
G	Skřejpek: Cizinci, hranice a integrace...	Auditorium	380		
K	Dinosauři - Setkání s obry pravěkého	Slovart	199		
K	Svět - Největší tajemství planety Země	Slovart	199		
L	Andrews, A.: Poutníkův dar	ND	210		
L	Buzan, T.: Myšlenkový graf	BizBooks	349		
L	Gerges, F. A.: Islámský stát	Vyšehrad	348		
L	Hlavička, J.: Život jako hra i umění	Eugenika	268		
L	Holiday, R.: EGO je váš nepřítel	Management	299		
L	Hyatt, M.: Hleď kupředu	Dobrovský	249		
L	Chodron, T.: Buddhismus pro začátečníky	Barrister	245		
L	Lewis, C. S.: Zničení člověka	ND	150		
L	Robbins, S.: Wiccapedie - Bílá magie v..	Pragma	299		
L	Ruiz, M.: Čtyři dohody ree	Euromedia	229		
N	Kalábová, N.: Hry pro malé cestovatele	Fragment	169		
P	Brown, M. T.: Pečovatel: Příběh jednoho...	ND	180		
P	Marklund, B.: 10 tipů, jak prodloužit život...	Euromedia	199		
P	Schoffro Cook, M.: Nastartujte mozek za...	BizBooks	349		
S	Gompertz, W.: Přemýšlej jako umělec	NLN	289		
T	Permakulturní dům	Permakultu	160		
X	Líman, A.: Tři země, tři domovy	DharmaGaia	198		
X	Všetička, F.: Polsko literární	Poznání	240		

Příloha č. 2 – Organizační struktura MKP

ředitel Městské knihovny v Praze

odbor služeb pro veřejnost (SLU)	odbor knihovních fondů (OKF)	odbor ekonomicko-správní (ESO)	odbor organizační (ORG)
zástupce vedoucí služeb pro veřejnost	hlavní akvizitér	ekonomické oddělení (EKO)	kancelář ředitele (RED)
Ústřední knihovna (ÚK) kn. ús. I / kn. ús. II / kn. ús. III / kn. ús. IV / Info / HUD / DiFi / DEMIL / KF ÚK	oddělení katalogizace (KAT)	úsek finanční účtárny (FÚ)	útvár hlavního knihovníka (ÚHK)
OK pro Prahu 1, 2, 3 Ditrichova / Hradčany / Ostrčířovo nám. / Školská / Vozovna / Záhřebská / Žitkov	oddělení akvizice (AKVI)	úsek správy majetku	personální oddělení (PERS)
OK pro Prahu 4, 11, 12 Chodov / Krč / Michle / Modřany / Novodvorská / Opatov / Pankrác / Spořilov / Víkova	úsek akvizice a evidence	úsek nájmu	úsek vzdělávání zaměstnanců
OK pro Prahu 5, 13, 16 Barrandov / Cibulka / Ostrovského / Smíchov / Lužiny / Stodůlky / Velká Chuchle	úsek počítačového a technického zpracování	oddělení celopodnikových služeb (OCPS)	úsek ekonomiky práce
OK pro Prahu 6, 7 Břevnov / Dědina / Dejvice / Petřiny / Sedmíčka	úsek knihařský	úsek hospodářský	úsek mzdové účtárny (MÚ)
OK pro Prahu 8, 9, 14 Bohnice / Černý Most / Ládví / Hloubětín / Kobylisy / Prosek / Vysočany	úsek expedice	úsek provozní a dopravy	právní oddělení (PRAV)
OK pro Prahu 10, 15 Hostivař / Koruně / Dům čtení / Skalka / Zahradní Město	oddělení vzácných tisků (VZT)	úsek podatelny a spisovny	oddělení komunikace (OKO)
oddělení mobilních služeb (MOB) - 3 bibliobusy	oddělení správy knihovních fondů (SKF)	technické oddělení (TECH)	úsek výtvarný a reprografický
oddělení metodiky služeb (MET)	úsek periodik	úsek rekonstrukce knihoven	úsek Praha město literatury (PML)
Kulturní a vzdělávací centrum (KVC)	oddělení digitalizace (DIGI)	úsek údržby	úsek Dílna
úsek programový	projektový manager OKF (PM)		oddělení informačních technologií (OIT)
úsek provozu sálů			úsek provozní
			úsek vývojový
			úsek správy webu